

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

**PRADINIO IR PAGRINDINIO UGDYMO EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBOS
BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJŲ PROJEKTAS**

Įgyvendinimo rekomendacijų projektą rengė

Rasa Mardosaitė

Turinys

1. Evangelikų reformatų naujo turinio mokymo rekomendacijos.....	2
2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus.	2
3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė.....	4
4. Kalbinių gebėjimų ugdymas per dalyko pamokas.	15
5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų.	16
6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.	16
6.1. 1–2 klasės	16
6.2. 3–4 klasės	18
6.3. 5-6 klasės.....	22
6.4. 7–8 klasės	24
6.5. 9-10 ir I-II gimnazijos klasės	25
7. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.....	34
8. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	36
9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.	1
9.1. 1–2 klasės	1
9.2. 3–4 klasės	4
9.3. 5–6 klasės	5
9.4. 7–8 klasės	7
9.5. 9-10 ir I-II gimnazijos klasės	10

1. Evangelikų reformatų naujo turinio mokymo rekomendacijos.

Naujas turinys

Naujoji evangelikų reformatų tikybos programa yra sudaryta

Naujosios evangelikų reformatų tikybos programos ašis yra Šventojo Rašto naratyvas, atskleidžiamas Atpirkimo istorijos kontekste. Visos keturios pasiekimų sritys (Šventojo Rašto pažinimas, Tikėjimo turinio pažinimas, Bažnyčia ir liturgija, Biblinis dvasingumas, Moralė ir etika: žmogus ir pasaulis), atitinkančios ir 5 pažinimo sritis, atskleidžiamos įvairiais aspektais nagrinėjamų bibliinių istorijų fone, nepaleidžiant iš akių viso Šventojo Rašto naratyvo vienovės. Visos pasiekimų sritys išsiskleidžia nuo Šventojo Rašto autoriteto ir naratyvo pažinimo iki asmeninio dvasingumo praktikos, moralinių nuostatų įgyvendinimo šeimos, bendruomenės, visuomenės kontekste.

Naujoje programoje pažintis su Šventojo Rašto naratyvu vyksta spiralės principu, siejant naują mokymosi turinį su ankstesniu. Pradinėse klasėse mokiniai susipažįsta su pagrindiniais Biblijos veikėjais ir įvykiais, mokomi pastebėti jų tematinės sąsajas. 5-8 klasėse formuojamas istorinis chronologinis pamatas, padedama atrasti kaip Biblijos istorijos, veikėjai, su kuriais susipažino pradinėse klasėse jungiasi tarpusavyje ir siejasi su Atpirkimo istorija. Mokiniai supažindinami su kiekviena Biblijos knyga, mokoma pastebėti, kad Jėzus Kristus yra centrinis viso Biblijos naratyvo veikėjas, vystomas supratimas, kaip Dievas save apreiškia per savo Žodį. 9-10 klasėse mokoma studijuoti Šventąjį Raštą per Malonės Sandoros prizmę.

Mokant tikybos pagal evangelikų reformatų programą yra siūloma, pasitelkiant patyrimines veiklas, refleksiją, diskusijas, projektinį mokymą, gyvenimo ir tikėjimo klausimus padaryti prieinamus ir prasmingus mokiniams.

Ankstesniąją Evangelikų reformatų tikybos programą galima naudoti kaip papildomą medžiagą, tačiau naujoji programa yra pateikta kitokia sąranga, yra detalesnė, konkretesnė ir orientuota ne į žinias, o į kompetencijas, ugdant konceptualaus mąstymo gebėjimus.

2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus.

Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus?

Per dorinio ugdymo (etikos / tikybos) pamokas sudarome sąlygas įvairių gebėjimų mokiniams siekti aukštesnių pasiekimų, padedame jiems geriau pajusti supantį pasaulį, pažinti save ir šalia esančius žmones, puoselėti savo ir kitų vertybes, nuostatas, išpažinti tikėjimą, palaikyti dialogą, klausytis ir klausti, dalyvauti diskusijose, svarstyti, argumentuoti.

Šiuolaikinis dorinio ugdymo (etikos / tikybos) mokytojas vadovaujasi į mokinį orientuoto ugdymo prieiga, t.y. siūlomos veiklos bei mokymosi priemonės, padedančios modeliuoti ugdymą, kurio centre yra mokinys, o ne mokytojas. Mokiniai įgalinami patys aktyviai veikti, tyrinėti, pažinti, kurti individualiai ir kartu vieni su kitais, pasirinkti ir išbandyti skirtingus mokymosi būdus, pajauti ir/ar apmąstyti, kurie mokymosi būdai jiems labiau tinka, padeda įgyvendinti jų mokymosi lūkesčius. Mokytojo vaidmuo išlieka aktyvus, tik kitoks, taikomi kiti ugdymo būdai – įgalinantys, provokuojantys, keliantys kūrybinius iššūkius, paremiantys mokinio ugdymąsi.

Mokytojas kuria ugdymosi situacijas (kontekstus). Jos leidžia atsiskleisti mokinių požiūriui į pasaulį ir vertybes. Ugdymosi kontekstų kūrimui reikalingas dialogų su mokiniais plėtojimas, kurie motyvuoja mokinius bei pažadina jų autentišką mokymąsi, ugdymąsi bendradarbiaujančiose grupėse, mokymąsi vienas iš kito.

Kuriant ugdymosi kontekstus mokytojai vadovaujasi universalaus dizaino strategija, kuri leidžia užtikrinti socialinę, emocinę ir edukacinę mokinių įtrauktį į mokymosi procesą. Strategija atskleidžia, kaip galima modeliuoti į kiekvieno mokinio mokymosi sėkmę orientuotą pamoką: kelti lanksčius mokymosi tikslus / uždavinius; apmąstyti, kokiais skirtingais būdais mokiniai parodys, kad

pasiekė iškeltų tikslų; numatyti priemones, įtraukiančias į pamoką kiekvieną mokinį; sukurti įvairias galimybes veiklai bei raiškai.

Skatinant mokinių norą siekti daugiau, labai svarbiu tampa formuojamasis vertinimas. Jis teikia individualią pagalbą mokiniui ir grįžtamąjį ryšį, įtraukia mokinį į savo pažangos fiksavimą, pasiekimų vertinimą ir įsivertinimą, padeda išsikelti mokymosi tikslus, teikia informaciją mokinio tėvams ir įtraukia juos į savo vaiko mokymosi pažangos stebėjimą ir skatinimą.

Metodai, aktyvios veiklos, idėjos, skatinantys mokinius siekti aukštesnių pasiekimų. Tai įvairios tyrinėjimo užduotys, situacinio ugdymo(si) kontekstas, integruota kūrybinė veikla, grupiniai projektai, diskusijos, atviro tipo klausimų kėlimas ir atsakymų į juos paieškos.

Metodas – *situacinio ugdymo(si) kontekstas*.

Mokiniai kelia ugdymosi situacijas bei idėjas, kurias palaiko mokytojas. Mokytojas plėtoja pasiūlytas situacijas, seka paskui mokinių domėjimąsi, tyrinėjimus ir kūrybinę raišką.

Metodo veiksmingumo / taikymo stebėsenos rodikliai:

- Pozityvi nuostata, palanki psichologinė terpė
- Mokinio individualumo pripažinimas, jo poreikių pažinimas
- Kognityvinių ir emocinių aspektų dermė
- Daugialypis intelektas (mokymasis visais pojūčiais)
- Kūrybiškumas
- Vizualumas

Metodas – *atradimų kontekstas*.

Mokytojas modeliuoja pasaulio ir mokinio „aš“ tyrinėjimų bei atradimų situacijas. Mokinio mąstymo ir kūrybos procesas tampa matomu pačiam mokiniui ir mokytojui.

Metodo veiksmingumo / taikymo stebėsenos rodikliai:

- Žaidimai
- Tyrinėjimas
- Integruotos veiklos
- Grupiniai projektai
- Klausimai – atviro tipo, diskusiniai

Metodas – *įtraukiantis mokymo(si) kontekstas*.

Mokytojas mokymo(si) aplinkas ir situacijas modeliuoja taip, kad kviestų ir skatintų *mokinį* įsitraukti emociškai, pojūčiais, pažinimo ir mąstymo procesais, vaizduote. Kuriama situacijų ir priemonių įvairovė, kad būtų pašalinami mokymosi kliūtys ir kiekvienas mokinys pagal savo galias įsitrauktų į pamoką.

Metodo veiksmingumo / taikymo stebėsenos rodikliai:

- klasės aplinka (baldų mobilumas)
- netradicinės ugdymosi erdvės (bažnyčia, muziejus, piligrimystės vietos, kitos viešos erdvės)
- gamta (kiemas, parkas, miškas)
- mobilieji įrenginiai
- video įrašai

Metodas – *dialogo kontekstas (diskusijos, pokalbis su visa klase).*

Mokinių kūrybinei raiškai, aktyviam tyrinėjimui siūlomi dialogai tarp kontrastiškų dalykų / temų / idėjų. Pripažįstami dialogai tarp skirtingų pasaulio matymo perspektyvų – vieno mokinio ir kito mokinio požiūrio, skirtingų socialinių grupių žmonių požiūrio ir kt.

Metodo veiksmingumo / taikymo stebėsenos rodikliai:

- tikslų išsikėlimas, suvokimas ir rezultatų refleksija
- nuolatinis įsivertinimas
- individuali mokytojo pagalba mokiniui
- mokinių vieno kitam pagalba
- tėvų įtraukimas

Metodas – *projektinis darbas.*

Metodas orientuotas į *mokinio* žinių, mokėjimų, įgūdžių kūrimą; sukuria galimybes mokytis visapusiškai, kompleksiskai, o ne atliekant dalines užduotis; sutelkia dėmesį į mokinio kuriamas asmenines prasmes, o ne mokytojo perduodamas prasmes; integruoja realaus gyvenimo ir mokslinėmis žiniomis grindžiamas situacijas; skatina mokymąsi bendradarbiaujant, o ne tik individualų mokymąsi; plėtoja mokymosi kultūrą.

Metodo veiksmingumo / taikymo stebėsenos rodikliai:

- tikslų išsikėlimas, suvokimas ir rezultatų refleksija
- nuolatinis įsivertinimas
- individuali mokytojo pagalba mokiniui
- mokinių vieno kitam pagalba

Ugdymosi sunkumus patiria mokiniai, kurie keičia pasirenkamą dorinio ugdymo dalyką (etiką/tikyba) ir dėl to išskyla nuoseklus mokymosi iššūkių.

3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė.

Atnaujinant tikybą, etikos programas tarpdalykinė integracija įgyvendinama šiais būdais:

Tikybės, etikos dalykų programos atnaujintos šiuolaikiniam gyvenimui svarbių gebėjimų ugdymui reikalingu turiniu, pavyzdžiui, medijų ir skaitmeninio raštingumo, pilietiškumo, kultūrinio raštingumo, sveikatos raštingumo, žmogaus saugos ir kt.

1. Programų rengėjai numatė galimus tarpdalykinius ryšius, juos prasmingai atskleidė nagrinėdami siūlomas tarpdalykines temas: asmens galios (idealai; prasmės siekis; idėjos, asmenybės); kultūrinis identitetas ir bendruomeniškumas (kultūros paveldas; gimtoji kalba; etninė kultūra, kultūrinė įvairovė, kultūros raida, tradicijos gyvybingumas, istorinė savimonė; tautos, pilietinės visuomenės savikūra); darnus vystymasis (sveika gyvensena; lygios galimybės; taikios ir įtraukios bendruomenės ir kt.). Išvardytos temos yra parinktos atsižvelgiant į jaunam žmogui aktualius klausimus: santykis su pačiu savimi, prasmės siekis, tautos ir valstybės praeitis, dabartis ir ateitis, globalaus pasaulio keliami ekologiniai, socialiniai iššūkiai.
2. Tarpdalykinė integracija galima teminiu pagrindu, ugdant tam tikrus gebėjimus ar jų grupes arba organizuojant bendras veiklas. Prasmingai atskleidus socialinių, humanitarinių mokslų tarpusavio sąsajas ir sąsajas su kitais dalykais skatinamas mokinių kritinis mąstymas ir kūrybiškumas.

Tarpdalykinės temos bendrosiose programose

Pradinis ugdymas

1-4 klasės

Tarpdalykinė tema	Tarpdalykinių temų įgyvendinimo galimybės
1. Gimtoji kalba	Evangelikų reformatų tikybos integraciniai ryšiai su gimtąja kalba yra pastovūs visose pradinėse klasėse, atsižvelgiant į pasiekimų raidą. Mokiniai aktyviai klausosi (1-2 klasė) ir skaito (3-4 klasė) biblinius tekstus, „nupasakoja pagrindinius įvykius, apibūdina pagrindinius veikėjus, išsako samprotavimus apie perskaitytą tekstą“ (A1.3) (3 klasė). Užrašydami ar žodžius išsakydami maldas išreiškia savo padėką Dievui, remdamiesi analizuotomis istorijomis ir atrasta Dievo žinia jose. Vyresnėse klasėse (3-4 klasė) mokosi naudotis teksto analizavimo įrankiais ir strategijomis, padedančiomis geriau suvokti biblinio teksto prasmę (A1.3) (4 klasė).
2. Etninė kultūra	
2.1. Tradicijos ir papročiai	Visose pradinėse klasėse mokiniai palaipsniui gilina žinias apie šv. Kalėdų, šv. Velykų, Sekminių šventimo tradicijomis Lietuvoje ir kitose šalyse, akcentuojant krikščioniškąją šių švenčių prasmę ir ryšį su konkrečiais istoriniais įvykiais. ”Pasakoja apie jų lankomos Bažnyčios šventes, lygina jų šventimo tradicijas ir prasmes su kitų klasiokų Bažnyčių ir šeimų tradicijomis“ (C1.3) (4 klasė). Kalbėdami apie krikščioniškų švenčių ištakas susipažįsta su šių švenčių kultūriniu istoriniu kontekstu, ryšiu su žydų tautos istorija ir tradicijomis. Analizuodami Biblijos istorijas „išskiria to meto pagoniškų tautų papročius“ (B4.3) (4 klasė)
2.2. Etnografiniai regionai	
3. Kultūros paveldas	Pradinėse klasėse mokiniai susipažįsta su materialiu ir nematerialiu kultūros paveldu. Didžiausias dėmesys skiriamas Biblijai, kuri ne tik skaitoma, analizuojama, ja remiamasi visose pasiekimų srityse, bet ir “išsako savo samprotavimus, kodėl Biblija galima pasitikėti“ (A1.3) (4 klasė) Kalbant apie Biblijos autoritetą, svarbu paminėti, kad Biblija yra svarbi ne tik tikintiesiems, bet saugoma ir tyrinėjama įvairių sričių mokslininkų ir menininkų.
4. Kultūros raida	Pradinėse klasėse mokiniai, susipažindami su Senojo Testamento istorijomis bei jų parašymo aplinkybėmis susipažįsta su žodine teksto

	perdavimo tradicija, kurią vėliau pakeitė užrašytas žodis. Biblijos užrašymo būdus sieja su raštijos atsiradimu ir raida.
5. Kultūrų įvairovė, daugiakalbystė	Pradinėse klasėse pažintis su kultūrų įvairove vyksta nuosekliai tiek tyrinėjant Biblijos naratyvą (pvz. 3 klasėje „Aptaria 10 Egipto nelaimių (Išėjimo 11-12) ir kaip jos siejosi su to meto egiptiečių religija”), tiek aptariant šiuolaikinius religinius simbolius ir pan.. Į kultūrų įvairovę mokomasi žvelgti, kaip į skirtybes vienybėje, kuri atsiskleidžia Gerosios naujienos apie Jėzų kontekste, kaip Dievo planą „atnešti išgelbėjimą visoms tautoms (B pasiekimų sritis, 4 klasė)
6. Istorinė savimonė	
6.1. Šalies nacionalinis saugumas	
6.2. Pasipriešinimo istorija	
7. Pilietinės visuomenės savikūra	
7.1. Ekstremalios situacijos	
7.2. Antikorupeija	
7.3. Intelektinė nuosavybė	
8. Asmenybės, idėjos	Didžiausias dėmesys skiriamas Jėzaus asmeniui. Mokiniai susipažįsta, kaip Jėzaus asmuo atsiskleidžia kiekvienoje Senojo Ir Naujojo Testamento istorijoje. Mokiniai susipažįsta su Jo kilme, mokymu, misija.
9. Socialinė ir ekonominė plėtra	
9.1. Pasaulis be skurdo ir bado	1 klasėje C ir E dalyse mokiniai nagrinėja, kuo svarbi žmogui dovanota malonė gyventi šeimoje, bendruomenėje, kaip visus žmones sieja tas pats mylintis Kūrėjas, kuris kviečia mus pastebėti ir atsiliepti į kitų žmonių poreikius. Šios nuostatos yra nuosekliai gilinamos visose pradinėse klasėse, raginant mokinius dalyvauti įvairiuose paramos projektuose.
9.2. Žiedinė ekonomika	
9.3. Pažangios technologijos ir inovacijos	
10. Migracija, geopolitiniai konfliktų sprendimai	
11. Aplinkos tvarumas	
11.1. Aplinkos apsauga	Aplinkos apsaugos tema yra nagrinėjama per dėkingumo Kūrėjui ir Jo suteiktos atsakomybės už kūriniją išsąmoninimą, puoselėjant “pagarbų santykį su gamta” (E dalis, 2 klasė).

11.2. Ekosistemų, biologinės įvairovės apsauga	
11.3. Klimato kaitos prevencija	
11.4. Tvarūs miestai ir gyvenvietės	
11.5. Tausojantis žemės ūkis	
11.6. Atsakingas vartojimas	Atsakingo vartojimo klausimas atskleidžiamas E dalyje. 2 klasėje mokiniai „skatinami suvokti, kad atsakingai vartodami jiems teikiamus išteklius (maistą, daiktus), jie gali prisidėti prie pagalbos stokojantiems”. 3 klasėje „aptaria, kaip 6, 10 įsakymai siejasi su tausojimo nuostatomis”.
12. Mokymasis visą gyvenimą	Pradinėse klasėse mokiniuose skatinamas natūralus vaikiškas žingeidumas ir nuostaba Dievo, Jo sukurto pasaulio, savęs pažinime. Mokiniai, susidurdami su klausimais, į kuriuos atsakymą sunku rasti ar suprasti ugdomi nuostatą nebijoti paslapties ir žvelgti į gyvenimą, kaip pažinimo kelionę.
13. Žmogaus teisės, lygios galimybės	Žmogaus teisių ir lygių galimybių nuostatos ugdomos remiantis Dievo suteikta žmogaus prigimtinė verte, suteikta pačio Kūrėjo. Pavyzdžiui, 1 klasėje „mokiniai mokomi sieti Dievo meilę ir rūpestį žmogumi su Dievo kvietimu priimti save ir kitą žmogų kaip vertingą ir unikalų Dievo kūrinį“ (D1). 2 klasėje jie mokoma pastebėti, kad visi žmonės nori, kad jie būtų mylimi ir gerbiami (B1). 3 klasėje , aptardami įvairias pasaulėžiūras, „gerbia kitų žmonių apsisprendimo laisvę“ (B4).
14. Sveikata, sveika gyvensena	
14.1. Asmens savybių ugdymas	Asmeninių savybių ugdymas vyksta per nuoseklų ir tarpusavyje susijusį Dievo ir savęs pažinimą. 1 klasėje „mokiniai skatinami atpažinti ir pateikti gero ir blogo elgesio pavyzdžių (D dalis), „mokomi pastebėti ir atsiliepti į žmonių, esančių artimiausioje aplinkoje, poreikius“ (E dalis). 1-4 klasėje , aptariant Biblijos veikėjų gyvenimus, mokiniai „mokomi pastebėti, kaip Dievas ištikimai rūpinasi savo išrinktais žmonėmis, ugdo jų charakterį“ (2 klasė , C dalis), 3 klasėje „gilinamas supratimas, ką reiškia teisingumas, gailestingumas (B dalis), „gerumas, dosnumas, nuolankumas“ (D dalis).
14.2. Streso įveika	Kalbant apie stresą svarbu paminėti, kad tai yra natūrali, kiekvienam žmogui patiriama būseną. Klausydami ir skaitydami Biblijos istorijas mokiniai mokosi atpažinti krizines situacijas ir mato, kaip skirtingi žmonės į jas reaguoja skirtingai. Mokoma pastebėti ir praktikuoti, kaip malda, tikėjimas Dievu padeda valdyti ir įveikti stresą (C1.), (D1.), (E1.).

14.3. Rūpinimasis savo ir kitų sveikata	Rūpestis savimi ir kitais kyla iš Dievo rūpesčio žmogumi ir Jo įsakymų mylėti savo artimą kaip save patį. Mokiniai mokomi pastebėti, kad visi žmonės nori, kad jie būtų mylimi ir gerbiami (B4) (2 klasė). 6351<...”Mokosi pastebėti žmonių fizinius ir dvasinius poreikius” (D2) (3 klasė).
14.4. Saugus elgesys	
14.5. Žalingų įpročių prevencija	Mokiniai yra kviečiami apmąstyti žmogaus prigimties trapumą, atsiradusį dėl nuodėmės. Aptardami neigiamas nuodėmės pasekmes žmogaus savivertei, jo santykiams su kitais žmonėmis, mokiniai mokosi atpažinti ir pripažinti savo polinkį mąstyti ir elgtis priešingai Dievo nustatytai tvarkai (B dalis, 1 klasė) ir per atgailą, atvirumą Dievo malonei mokytis atleisti sau ir kitiems.
15. Finansinis raštingumas	
15.1. Žinios apie finansus	
15.2. Finansų planavimas ir valdymas	
15.3 Rizika ir graža	
16. Ugdytas karjerai	

Tarpdalykinė mokomųjų dalykų/programų integracija

1-2 klasės

MOKYMOŠI TURINIO SRITIS	INTEGRAVIMO SU KITAIŠ DALYKAIŠ GALIMYBĖŠ
6.1.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys 6.1.1.1. Dievo Žodžio svarba. Ugdomi kompetencijas pažinti Šventąjį Raštą kaip išskirtinę knygą, kurioje pats Dievas atskleidžia pasaulio ir žmonių kilmę, įvykusį Nuopuolį, jo pasekmes ir Dievo pažadą atstatyti pažeistą žmogaus orumą. Klausydami pasakojamų istorijų iš Biblijos, analizuodami paveikslėlius bei stebėdami kūrinių mokiniai ugdomi dėkingumą Dievui, atskleidžiančiam Atpirkimo planą žmogui. 6.1.1.2. Kelionė Biblijos puslapiais. Klausydami skaitomų ar pasakojamų istorijų	Lietuvių kalba. Mokiniai skatinami apmąstyti savo kalbinę veiklą (skaitymą, rašymą, kalbėjimą, klausymą). Klausosi dėmesingai, aptaria/atrenka/išskiria esminę informaciją. Nuosekliai pasakoja ar atpasakoja, kalbėdamas nenukrypsta nuo temos. Siekdamas sudominti, pasakoja emociškai, raiškiai. Įvardija ir trumpai apibūdina kūrinių veikėjus. Nusako įvykių seką, nurodo aiškiai tekste įvardytą veiksmo vietą ir laiką; kūrinių nuotaiką. Randa raktinį žodį, sakinį, iliustraciją, kurie rodo, apie ką gali būti tekstas.

iš Biblijos mokiniai susipažįsta su Biblijos metapasakojimo istorijomis iki Abraomo (Pradžios knyga 1-11 skyriai). Mokytojo pasiūlytomis raiškos priemonėmis mokiniai pavaizduoja pasaulio Sukūrimo istoriją, eilės tvarka sudėlioja sukūrimo dienas, skiria įvykius prieš Nuopuolį ir po jo, apibūdina Adomą ir Ievą, kaip pirmą šeimą. Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis. Mokiniai mokosi atskirti, kuri istorija yra iš Senojo Testamento, o kuri - iš Naujojo Testamento. Ugdosi gebėjimą atpažinti, kaip Dievas kalbina žmogų per Šventojo Rašto tiesas ir žodžius.	<i>Pasitikrina savo supratimą klausdamas mokytojo, kitų suaugusiųjų, draugų.</i> Socialinis ugdymas. <i>Nustato istorinių įvykių seką ir juos išdėsto laiko juostoje. Pagal pateiktus požymius, žmonių gyvenimo pokyčius priskiria skirtingiems istoriniams laikotarpiams.</i> <i>Dailė. Taiko pasiūlytas dailės technikas. Savo dailės kūrinius pritaiko konkrečiai progai.</i> <i>Teatras. Parodo nesudėtingą porinį ar grupinį etiudą pamokoje, artimoje aplinkoje, bendraamžiams (pvz., baigus pamokų ciklą).</i> <i>Informatika. Kuria įvairų skaitmeninį turinį: piešia, rašo, fotografuoja, filmuoja.</i>
6.1.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys 6.1.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Ugdomas suvokimas, kad Dievas sukūrė pasaulį, jį myli ir juo rūpinasi. Per analizuojamas Biblijos istorijas mokiniai mokosi atpažinti tokius Dievo bruožus, kaip kūrybiškumą, meilę, galybę, tobulumą/šventumą. Per tai ugdomas suvokimas, kad žmogus yra ypatingas Dievo kūrinys, sukurtas atspindėti Dievą. Skiria Dievo kūrinius nuo žmonių kūrinių. Mokytojo padedami analizuoja Dievo ir žmogaus kūrybos pavyzdžius ir pateikia kelis panašumus ir skirtumus. Ugdomas suvokimas, kad Jėzaus Kristaus gimimo istorija yra Dievo, kuris sukūrė Dangų ir Žemę, įsikūnijimo istorija (Pr.1,1; Jono 1, 1). Savais žodžiais paaiškina, ką reiškia priimti save ir kitus kaip unikalius Dievo kūrinius. Susipažįstama su nuodėmės sąvoka, kuri apibrėžiama kaip žmogaus polinkis mąstyti, elgtis priešingai Dievo nustatytai tvarkai. Akcentuojama, kad Dievo mylinti nuostata žmogaus atžvilgiu nesikeičia net kai žmogus yra nusisukęs nuo Dievo. Aptariant Tvano istoriją mokoma pastebėti Dievo šventumą, kuris reikalauja, kad blogis būtų nubaustas/suvaldytas.	Gimtoji kalba. <i>Klausosi dėmesingai, aptaria/atrenka/išskiria esminę informaciją. Nuosekliai pasakoja ar atpasakoja, kalbėdamas nenukrypsta nuo temos. Pasitikrina savo supratimą klausdamas mokytojo, kitų suaugusiųjų, draugų. Klausydamas ar kalbėdamas atsižvelgia į adresatą ir komunikavimo situaciją, kai yra suteikiama pagalba; leidžia pašnekovui išsakyti savo mintis, laikosi mandagaus bendravimo susitarimų. Turtina savo kalbą naujais žodžiais ir posakiais. Suformuluoja teksto (grožinio ir negrožinio) temą. Aptaria aiškiai tekste atskleistas vertybes, susijusias su artimiausiu jam pažįstamu kontekstu</i> Gamtamokslinis ugdymas. <i>Pateikia pavyzdžių ir paaiškina, kaip žmonių sukurti daiktai ir technologijos palengvino/-a žmonių gyvenimą.</i>
6.1.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	Gimtoji kalba. <i>Klausosi dėmesingai, aptaria/atrenka/išskiria esminę informaciją.</i>

6.1.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Mokiniai mokosi pastebėti, kad Dievas sukūrė žmogų, kaip bendraujantį asmenį. Jis dovanoja žmogui šeimą, bendruomenę. Ugdomas suvokimas, kad Bažnyčia yra Dievo tauta, kurios paskirtis yra garsinti Dievo darbus ir drąsinti tikinčiuosius pasitikėti Dievu. Kalbama, kad Dievo tautai priklausė ir priklauso žmonės, kurie pasitikėjo/pasitiki Dievu (Abelis, Nojus ir pan.). Ugdomas suvokimas, kad krikščioniškos šventės yra susijusios su Jėzaus gyvenimo įvykiais.	<i>Nuosekliai pasakoja ar atpasakoja, kalbėdamas nenukrypsta nuo temos. Pasitikrina savo supratimą klausdamas mokytojo, kitų suaugusiųjų, draugų.</i> <i>Gyvenimo įgūdžių. Apibūdina kaip bendravimas su skirtingais žmonėmis praturtina klasės mokyklos bendruomenės. Atpažįsta klasės draugų emocijas, apibūdina, kaip jaučiasi kiti asmenys (pvz., draugai, šeimos nariai).</i> <i>Etninė kultūra. Bendriausiai bruožais aptaria tradicijas, susijusias su šeima, gimine, gyvenimo būdu. Dalijasi žiniomis apie kitų tautų iš artimos aplinkos (klasės, mokyklos) tradicinę kultūrą.</i>
6.1.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys 6.1.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Ugdosi gebėjimą pastebėti Dievo gerumo apraiškas Šventajame Rašte ir kasdienybėje, išsakyti padėką Dievui maldoje, o artimui - savo žodžiais ir veiksmais. Mokiniai mokomi sieti Dievo meilę ir rūpestį žmogumi su Dievo kvietimu priimti save ir kitą žmogų kaip vertingą ir unikalų Dievo kūrinį. Mokiniai skatinami atpažinti ir pateikti gero ir blogo elgesio pavyzdžių, sieti nuodėmę su nepaklusnumu Dievui (pavydas, pasipūtimas, muštynės - Kaino ir Abelio istorija, Babelės bokšto statyba).	<i>Gimtoji kalba. Klausosi dėmesingai, aptaria/atrenka/išskiria esminę informaciją. Pasitikrina savo supratimą klausdamas mokytojo, kitų suaugusiųjų, draugų.</i> <i>Gyvenimo įgūdžių. Papasakoja apie įvairias situacijas ir kokias emocijas jose gali jausti.</i>
6.1.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Apmąstydami Sukūrimo istoriją ir Dievo patikėtą atsakomybę žmogui rūpintis kūrinija, mokiniai aptaria kaip praktiškai galima pasirūpinti augalais, gyvūnais ir įgyvendina paprastus projektus (pvz. pagamina lesyklėles paukšteliams žiemą, surenka šiukšles ir t.t.). Ugdomas suvokimas, kad esame kviečiami atsilipti į kitų žmonių, esančių artimiausioje aplinkoje, poreikius.	<i>Gimtoji kalba. Klausosi dėmesingai, aptaria/atrenka/išskiria esminę informaciją. Pasitikrina savo supratimą klausdamas mokytojo, kitų suaugusiųjų, draugų.</i> <i>Socialinis ugdymas. Apibūdina, kaip ir kokiais būdais bei priemonėmis žmonės keičia vietos aplinką.</i> <i>Gyvenimo įgūdžių. Suplanuoja ir įgyvendina klasės ar mokyklos bendruomenės gerovei skirtą projektą.</i>

	Informatika. <i>Kuria įvairų skaitmeninį turinį: piešia, rašo, fotografuoja, filmuoja.</i>

3–4 klasės

MOKYMOSI TURINIO SRITIS	INTEGRAVIMO SU KITAIŠ DALYKAIŠ GALIMYBĖS
6.4.1. Šventojo Rašto mokymosi turinys 6.4.1.1. Dievo Žodžio svarba. Kelionė Biblijos puslapiams. Aptariamos Jozuės, Teisėjų, Rūtos knygos. Kalbama, kad Biblijoje pateikiamos istorijos yra patikimos, padedančios pasirinkti teisingai. Nupasakoja pagrindinius Biblijoje užrašytus įvykius, užimant ir apgyvendinant Kanaaną (Jozuės knyga, Teisėjų knyga, Rūtos knyga). Apibūdina pagrindinius veikėjus Jozuę, Kalebą, Gedeoną, Samsoną, Deborą, Rūtą. Naudojantis pagalbinėmis priemonėmis apibrėžia Penkiaknygės (viso Šventojo Rašto pamato) struktūrą. Atpažįsta Senojo ir Naujojo Testamentų knygų pavadinimus. Susipažįsta su įrankiais, padedančiais geriau suprasti tekstą (žemėlapiai, mobiliosios Biblijos programėlės) ir su pradeda jomis naudotis su pagalba.	Gimtoji kalba. <i>Klausosi dėmesingai ir reflektiviai (žodinėmis ir/ar nežodinėmis priemonėmis parodydamas santykį su pranešimu), tikslingai atrenka informaciją. Klausosi aktyviai: nusiteikia suprasti ir domėtis, išsiaiškina tikslą, pasižymi informaciją. Aptaria įvykių seką, veiksmo laiką, vietą, jų kaitą, įvykių svarbą.</i> Informatika. <i>Ieško ir pritaiko skaitmeninį turinį dalykų mokymuisi, tinkamai vartoja sąvokas. Pasirenka atliekamai veiklai tinkamas programas ir programėles.</i>
6.4.2. Tikėjimo turinio mokymosi turinys 6.4.2.1. Krikščioniška pasaulėžiūra. Dievo teisingumas, gailestingumas, visažinojimas. Pateikia pavyzdžių, kaip Dievas laimina paklusnumą Jo Žodžiui (Jozuės, Rūtos gyvenimai). Mokytojo padedami ugdomi kompetenciją išvelgti ir paaiškinti ryšį tarp Rūtos gyvenimo istorijos ir Dievo plano atnešti išgelbėjimą visoms tautoms per vieną iš jos palikuonių-Jėzų. Bozas-atpirkėjas. Pasakoja Jėzaus stebuklus, akcentuojant tikėjimą ir nuodėmių atleidimą. Apibūdina stabmeldystės koncepciją ir paaiškina jos pavojus žmogaus santykiyje su Dievu ir artimu.	Gimtoji kalba. <i>Išgirstą informaciją sieja su sava patirtimi ir kontekstu. Aptaria tekste lengvai atpažįstamas bendražmogiškas vertybes. Apibūdina veikėjus, vertina jų veiksmus, samprotauja apie jų santykius. Argumentuotai paaiškina, kas ir kodėl tekste jam padarė įspūdį, sudomino, nustebino, suglumino ir pan. Skaitydamas sieja tekstą su jau žinoma informacija.</i>

Su mokytojo pagalba išskiria to meto pagoniškių tautų papročius ir lygina juos su izraelio tautos santykiu su Dievu.	Etninė kultūra. Apibūdina lietuvių ir kitų tautų iš artimos aplinkos (klasės, mokyklos) tradicijų panašumus ir skirtumus.
6.4.3. Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys 6.4.3.1. Dievo bendruomenė. Bendrystė ir tarnystė. Pasakoja apie jų lankomos Bažnyčios šventes, lygina jų šventimo tradicijas ir prasmes su kitų klasiokų Bažnyčių ir šeimų tradicijomis.	Gimtoji kalba. Kalbėdamas nuosekliai plėtoja temą. Socialinis ugdymas. <i>Paaiškina, kaip veikia bendruomenė, papasakoja ir pateikia pavyzdžių apie veiklą bendruomenėje.</i> Etninė kultūra. <i>Aptaria tradicijas, susijusias su šeima, gimine, bendruomene, gyvenimo būdu gyvenamąja vieta. Apibūdina lietuvių ir kitų tautų iš artimos aplinkos (klasės, mokyklos) tradicijų panašumus ir skirtumus.</i>
6.4.4. Biblinio dvasingumo mokymosi turinys 6.4.4.1. Krikščioniškos mokinystės žingsniai. Apibūdina, kaip Dievas atskleidė savo planus Jozuei ir diskutuoja, kaip šiais laikais žmonės gali pažinti Dievo valią. Įvardija, kaip Dievo Žodis padeda pažinti Dievą ir išreikšti savo jausmus. Aptardami Jozuės drąsą ir pasitikėjimą Dievu, mokosi suprasti, kaip Dievo Žodžio pažinimas ir pasitikėjimas Dievu padeda įveikti gyvenimo sunkumus. Apibūdina kokią įtaką (ne)paklusnumas daro šeimai, bendruomenei, visuomenei.	Gimtoji kalba. Išgirstą informaciją sieja su sava patirtimi ir kontekstu. Gyvenimo įgūdžių. Papasakoja kelis būdus, kuriais moka įveikti liūdinančias emocijas. Atpažįsta ir apibūdina garbingą elgesį, įvardija negarbingo elgesio pasekmes.
6.4.5. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis mokymosi turinys 6.4.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Mokytojo paraginti mokiniai įvardija kelias dideles problemas, kurias pastebi savo artimoje aplinkoje (šeimoje, klasėje, bendruomenėje, kaimynystėje). Kuria planą, kaip galėtų konkrečiai prisidėti prie vienos iš problemų sprendimo.	Gimtoji kalba. <i>Išsako savo nuomonę, ją argumentuoja, tikslingai naudojami neverbališkos kalbos priemonėmis.</i> Gamtamokslinis ugdymas. <i>Pasitardamas su mokytoju atrenka ir apibendrina surinktus duomenis, pertvarko jei reikia, analizuoja rezultatus, atrenka tinkamus išvados darymui, pavaizduoja labiau tinkančią pristatymui formą (stulpeline, linijine diagrama, lentele). Siūlo idėjų paprastoms</i>

	<i>problemoms spręsti, mokytojo padedamas jas aptaria ir vertina.</i> <i>Technologijos. Tyrinėdamas objektus, artimą aplinką ir procesus, kelia klausimus, padedančius išsiaiškinti problemą, ją identifikuoja įvardina jos sprendimo poreikį. Pateikia ir apibūdina idėjas problemos sprendimui, įvardina naudingumą asmeniui ir kasdienei aplinkai.</i>

Dalykų ir tarpdalykinių temų dermė. Konkrečiau šią dermę galima pamatyti žemiau pateiktame ilgalaikio plano pavyzdyje (siūlomos tarpdalykinės temos ir integracija paryškinta rožine spalva).

ILGALAIKIS PLANAS EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBA 2 kl.)

SPALIS					
Dorinis ugdymas (tikyba)					
Pasiekimų sritis/ Pasiekimai	Kompetencijų ugdymas dalyku	Mokymosi turinys	Galimų veiklų temos	Tarpdalykin ės temos	Integracija
A1. Pagrindžia Biblijos autoritetą A1.3 Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos A2. Nagrinėja Biblijos pasakojimą A2.3 Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir	Pažinimo kompetencija Mokiniai išskiria Bibliją iš kitų knygų, kaip Dievo Žodį/pasakojimą žmonėms. Atpažįsta Dievo kūrinius ir stebėdamas juos gėrasi Dievo išmintimi, jėga ir gerumu. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Dievas atskleidžia save žmonėms per kūrinių Pradžios 1-2 skyriai. Dievas atskleidžia save žmonėms per Šventąjį Raštą ir savo sukurtą pasaulį. Dievo Žodis yra skirtas Jo vaikams	Darbelis SUKŪRIMAS Darbelis SUKURTAS PAGAL DIEVO ATVAIZDĄ Video/skaidrės: KEIŠČIAUSI / ĮDOMIAUSI PASAULIO GYVŪNAI Video/skaidrės: ĮDOMŪS FAKTAI	Asmens galios (prasmės siekis) Darnus vystymasis (aplinkos apsauga,	Lietuvių kalba (Sukūrimo istorijos klausymas, aptarimas) Pasaulio pažinimas (visata, augalų, gyvūnų pasaulis, žmogaus organizmas) Dailė ir darbeliai, menai

kilsius klausimus apie jį.	Pažįsta save ir kitus žmones, kaip ypatingą Dievo kūrinį ir formuojasi pozityvų santykį su savimi, kitais žmonėmis, artimiausia sociokultūrine, gamtine aplinka. Kūrybiškumo kompetencija Savarankiškai atlieka vieno dviejų pasirinkimų nesudėtingas kūrybines užduotis. Kultūrinė kompetencija Susipažįsta su Šventojo Rašto atsiradimo istorinėmis, kultūrinėmis aplinkybėmis. Išbando kūrėjo, stebėtojo ir vartotojo vaidmenis.	Šventajame Rašte Dievas atskleidžia savo planą išgelbėti žmones per Jo Sūnų Jėzų Kristų.	APIE ŽMOGAUS ORGANIZMĄ Surask skirtumus PASAULIS PRIEŠ IR PO NUOPUOLIŲ MANO ATOSTOGŲ PLANAS	atsakingas (vartojimas)	(kūrybinės užduotys) Muzika (giesmėlė "Ar žinai?")

Interaktyvi patirtinė veikla: Kūrybinės dirbtuvės

Tikslas: Grupėje (galima ir porose ar individualiai) naudojant mokytojos pateiktus daiktus per 6 minutes sukurti kokį nors objektą, tyloje apmąstyti savo kūrybos rezultatus ir drauge aptarti savo kūrybą pagal pateiktus klausimus.

Veiklos eiga:

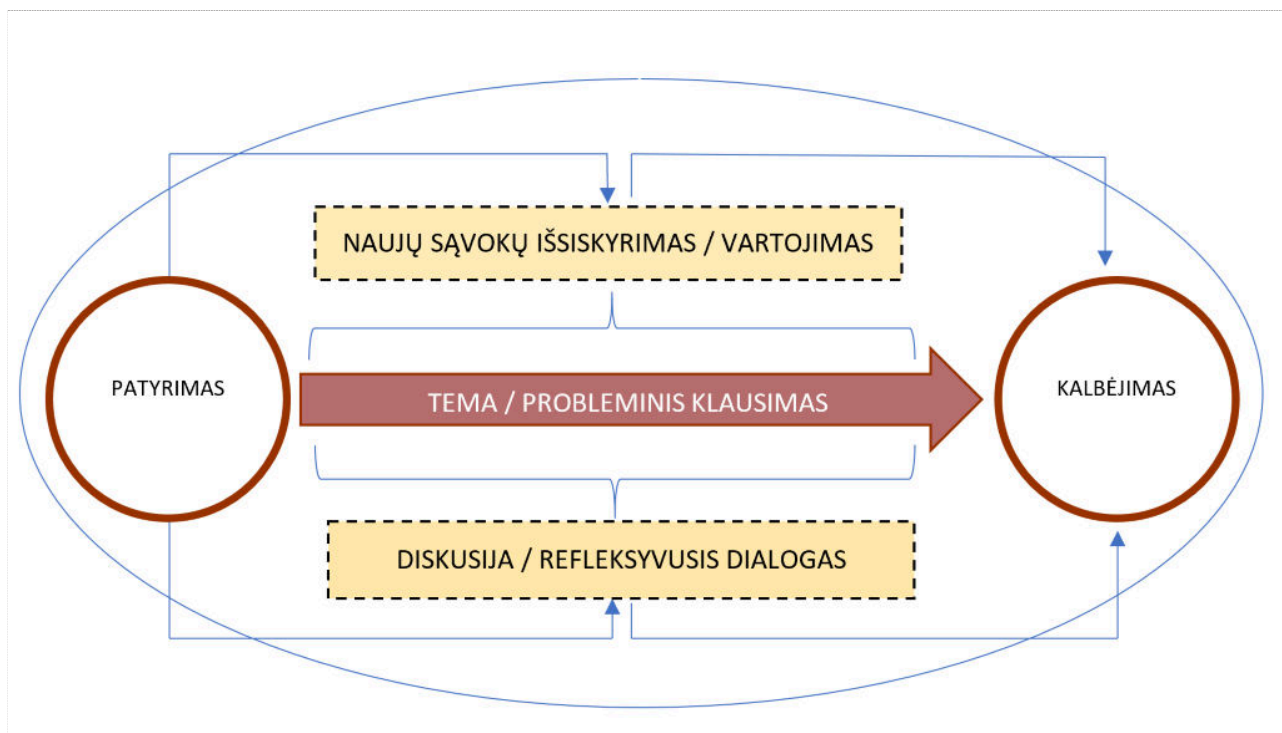
1. Paskirstyti mokinius nedidelėmis grupėmis.
2. Klasės viduryje sudėti daug ir įvairių daiktų (pvz.: lipni juosta, klėjai, tualetinio popieriaus ritinėliai, kankorėžiai, medžių lapai, pagaliukai, šiaudeliai ir pan.).
3. Grupė per 6 minutes sukuria kokį nors objektą/koliažą.
4. Skiriama 1 minutė tyliam apmąstymui - savo kūrybos įvertinimui.
5. Mokytoja užduoda klausimus:
  - Kokie jausmai kyla žvelgiant į savo kūrinį?
  - Kaip pavadintumėte savo kūrinį?
  - Ką reikėjo daryti, kad šis kūrinys atsirastų?

6. Mokytojas pateikia apibendrinimą. Pvz.: Šiandien mes aptarėme, kaip Biblijoje yra parašyta, kad Dievas sukūrė dangų ir žemę. Jo kūrybos įrankis buvo žodis. Dievas tarė “Teatsiranda...” ir tai atsirado. Tam, kad būtų sukurtas koks nors objektas yra reikalingos priemonės, įrankiai. Dievas sukūrė viską savo žodžiu. Baigęs kurti Dievas gėrėjosi savo kūriniais ir matė, kad tai yra labai gerai.

4. Kalbinių gebėjimų ugdymas per dalyko pamokas.

Ugdant kalbinius gebėjimus per Evangelikų reformatų tikybos pamokas yra diegiama nuostata, kad kalba yra unikali Dievo dovana žmogui, kuri padeda patirti gyvenimą ir, kad žmogiško gyvenimo kokybė didžia dalimi priklauso nuo jo gebėjimo valdyti savo kalbą.

Įgyvendinant Evangelikų reformatų tikybos bendrąją programą siūloma naudoti žemiau pateikiamą grafiškai pavaizduotą integruotą dalyko ir kalbos mokymo(si) būdą.

Integruotas dalyko ir kalbos mokymas siekia svarbiausio tikslo - bendrųjų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymo, iš kurių – dalyko mokymas(is) yra pagrindinis, o kalbos mokymas(is) tarnauja gilesniam dalyko kompetencijų ugdymui.

Integruotose kalbos mokymo(si) edukacinėse veiklose būtina taikyti:

- sakytinės kalbos komunikavimą;
- diskusiją/reflektyvų dialogą;
- sieti informaciją su jau turima mokinio patirtimi.

Šias veiklas ir kryptis atitinkantis turinys yra pristatytas Evangelikų reformatų tikybos bendrojo ir pagrindinio ugdymo programose. Jose išryškintos naujos sąvokos, dalykui tinkanti terminologija, kurios besimokant integraciniu metodu ne tik prasiplės dalyko žinios, bet ir praturtės mokinių kalbinis žodynas.

Atsižvelgiant į tai, kad krikščioniška kultūra, tikėjimo praktika nėra dominuojanti, dalyko supažindinimui reikalingas supažindinimas su sąvokomis, pavadinimais, terminais. Evangelikų reformatų pamokose rekomenduojama vesti bibliinių terminų žodynėlį.

5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų.

Evangelikų reformatų tikybos bendrosios programos programoje pateikiamas mokymosi turinys sudaro 70% pilno turinio. Likusią turinio dalį mokytojai atskleidžia, eidami į nurodyto turinio gylį, taikydami daugiau probleminių, teminių elementų, daugiau akcentuodami, pagal poreikį ir situaciją, vieną ar kitą temą, tam pasirinkdami įvairius įmanomus būdus (projektinės užduotys, pažintinės ekskursijos, kūrybinės dirbtuvės, debatai ir pan.).

Rekomenduojama 30 proc. mokymosi turinio planuoti atsižvelgiant į liturginius laikotarpius, mokyklos, bendruomenės, visuomenės įvykius ir aktualijas, klasės ar mokyklos kylančius poreikius ir iššūkius.

6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.

6.1. 1–2 klasės

Pasiekimų sritis (-ys):

A1 Pagrindžia Biblijos autoritetą

A2 Nagrinėja Biblijos pasakojimą

B1 Apmąsto Trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte.

B3 Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.

D1 Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su Dievu.

E1 Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbų/tausojančią santykį su kūriniu.

Pasiekimas (-ai):

A1.3 Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos

A2.3 Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį.

B1.3 Apibūdina Dievą kaip Kūrėją ir gyvenimo šaltinį. Pateikia bent vieną Dievo ir žmogaus kūrybos panašumą ir skirtumą.

B3.3 Geba paaiškinti, ką reiškia, kad Dievas sukūrė žmogų pagal savo panašumą, kuo žmogus yra panašus į savo Kūrėją.

D1.3 Savais ar išmoktais žodžiais išsako padėką ir prašymus Dievui. Išreiškia susidomėjimą Dievo Žodžiu.

E1.3 Gėrisi Dievo kūrinių grožiu. Apibūdina kodėl svarbu ja rūpintis.

TEMA: Dievas kalba (rekomenduojamos 2-3 val.)

Dievas atskleidžia save žmonėms per kūrinių. Pradžios 1-2 skyriai. Dievas atskleidžia save žmonėms per Šventąjį Raštą ir savo sukurtą pasaulį.

Dievo Žodis yra skirtas Jo vaikams. Šventajame Rašte Dievas atskleidžia savo planą išgelbėti žmones per Jo Sūnų Jėzų Kristų

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas

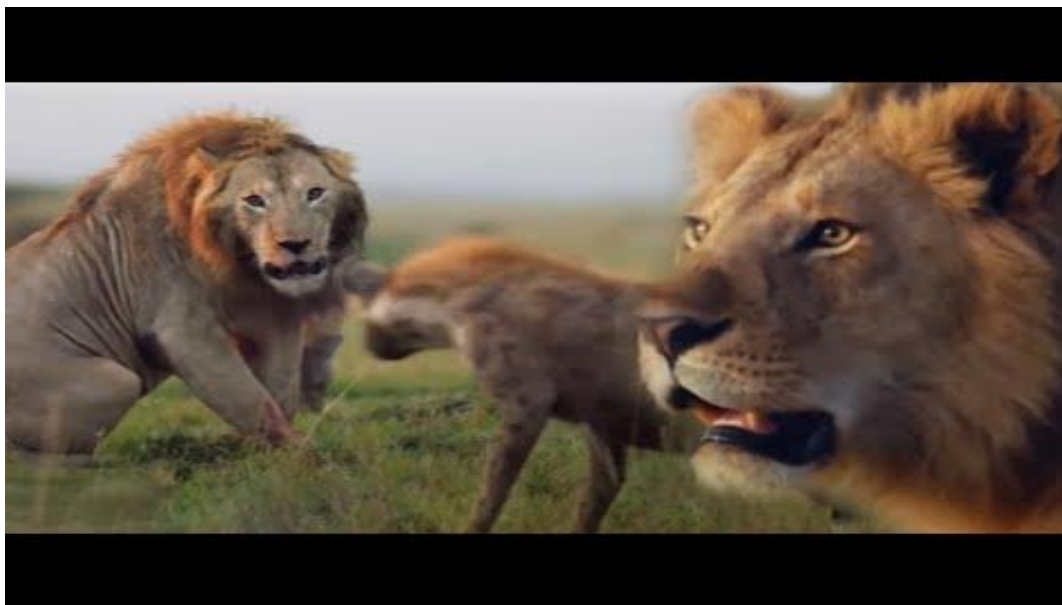

A1.3 Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos A2.3 Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį. B1, B3, D1, E1 pasiekimų lygių požymius žiūrėti lentelėje BP lentelėje.	Interaktyvus pasakojimas apie pasaulio sukūrimą. Interaktyvi patirtinė veikla „Kūrybinės dirbtuvės“ Darbelis „Sukūrimas“ Darbelis „Sukurtas pagal Dievo atvaizdą“ Video/skaidrės: „Gražiausi pasaulio gyvūnai“ Video/skaidrės: „Įdomūs faktai apie žmogaus organizmą“ Surask skirtumus „Pasaulis prieš ir po nuopuolio“. Choreografinė kompozicija „Pasaulis prieš ir po nuopuolio“	Pažinimo kompetencija Mokiniai išskiria Bibliją iš kitų knygų, kaip Dievo Žodį/pasakojimą žmonėms. Atpažįsta Dievo kūrinis ir stebėdamas juos gėrasi Dievo išmintimi, jėga ir gerumu. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija Pažįsta save ir kitus žmones, kaip ypatingą Dievo kūrinį ir formuojasi pozityvų santykį su savimi, kitais žmonėmis, artimiausia sociokultūrine, gamtine aplinka. Kūrybiškumo kompetencija Savarankiškai atlieka vieno dviejų pasirinkimų nesudėtingas kūrybines užduotis. Kultūrinė kompetencija Susipažįsta su Šventojo Rašto atsiradimo istorinėmis, kultūrinėmis aplinkybėmis. Išbando kūrėjo, stebėtojo ir vartotojo vaidmenis.

Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose

Sally Lloyd-Jones. *Biblijos pasakojimai apie Jėzų. Kiekviena istorija šnabžda Jo vardą*. Vilnius: Ganytojas, 2018.

Video apie gyvūniją: [ONE HOUR of Amazing Animal Moments | BBC Earth](#)

[ONE HOUR Of Amazing Ocean Moments | BBC Earth](#)

Biblijos pamokėlė „Pasaulio sukūrimas“: [1. Vaikų pamokėlė - Pasaulio sukūrimas](#)

Pamoka gali vykti gamtoje, 3D klasėje.

Tarpdalykiniai ryšiai

Lietuvių kalba (Sukūrimo istorijos klausymas, aptarimas)

Pasaulio pažinimas (Visata, augalų, gyvūnų pasaulis, žmogaus organizmas)

Dailė ir darbeliai, menai (kūrybinės užduotys)

Muzika (giesmėlė “Ar žinai?”)

Choreografija (Choreografinė kompozicija „pasaulis prieš ir po nuopuolio“)

Tarpdalykinės temos: Asmens galios (prasmės siekis), darnus vystymasis (aplinkos apsauga, atsakingas vartojimas).

6.2. 3–4 klasės

D. BIBLINIS DVASINGUMAS (PASIEKIMŲ SRITIS)

D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su savimi ir artimu (PASIEKIMAS)
TEMA: Mylėti kitus (4 val.)

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
D2.1 Padedamas aiškinasi savo žodžių ir veiksų poveikį kitiems. Žino, kad neteisingai pasielgus reikia atsiprašyti. D2.2 Įvertina savo žodžių ir veiksų poveikį kitiems. Priminus moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. D2.3 Jausdami gražaus elgesio poreikį mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. D2.4 Jausdami gražaus elgesio poreikį puoselėja draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. Skatina kitus atsiprašyti.	Po ištyrinėtos istorijos apie Jėzaus susitikimą su samariete moterimi prie šulinio (Evangelija pagal Joną 4, 1-42), vyksta pokalbis su mokiniais apie tai, kaip jaučiasi žmogus, kai jam nesiseka gerai elgtis. Aptariama, kaip susitvarkyti su kaltės jausmu, ką reikėtų daryti įskaudinus kitą žmogų. Vaidinamos istorijos iš vaikų gyvenimo ir aptariami būdai, kaip reikėtų jas išspręsti, remiantis Dievo įsakymais ir Jėzaus pavyzdžiu. Galima papasakoti istoriją apie tai, kas padėjo Martynui Liuteriui susitvarkyti su ilgai jį slėgusiu kaltės jausmu. Atlieka užduotis raštu, kur šalia piešinėlio ar aprašytos situacijos reikia pažymėti, ar toks elgesys liudija apie Jėzaus meilę. Dirba grupėse: vartydami duotus laikraščius ar naršydami rekomenduotame naujienų portale mokiniai ieško antraščių, kurios apibūdina netinkamą žmonių elgesį. Dirba grupėse: piešia minčių žemėlapius, kaip galima parodyti gerumą ir meilę kitiems. Mokiniai paruošia darbelį ar atviruką žmogui, kurio norėtų atsiprašyti.	Pažinimo kompetencija: Įvardija 10 Dievo Įsakymų, gali paaiškinti, ką reiškia žodžiai atgaila, atleidimas. Kūrybiškumo kompetencija: Kuria vaidinimus, minčių žemėlapius apie savo bendraamžių gyvenimą, ieško sprendimo, pritaikydami išmoktas Šventojo Rašto tiesas. Socialinė-emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija: Apibūdina savo ir kitų jausmus, mokosi spręsti konfliktines situacijas, pozityviai bendrauti su aplinkiniais, Komunikavimo kompetencija: Įvardija, kad Dievas - gyvybės davėjas. Skaitmeninė kompetencija: mokosi saugiai naršyti internete ir ieškoti informacijos.
Analizuoja 5-10 Dievo įsakymų pritaikymą kasdieniame	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas

gyvenime, atpažįsta kokie veiksmai rodo konkrečių Dievo įsakymų nepaisymą. Pasiiekimų lygiai		

D2.1 Padedamas aiškina savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems. Žino, kad neteisingai pasielgus reikia atsiprašyti.	Po ištyrinėtos istorijos apie Jėzaus susitikimą su samariete moterimi prie šulinio (Evangelija pagal Joną 4, 1-42), vyksta pokalbis su mokiniais apie tai, kaip jaučiasi žmogus, kai jam nesiseka gerai elgtis. Aptariama, kaip susitvarkyti su kaltės jausmu, ką reikėtų daryti įskaudinus kitą žmogų. Vaidinamos istorijos iš vaikų gyvenimo ir aptariami būdai, kaip reikėtų jas išspręsti, remiantis Dievo įsakymais ir Jėzaus pavyzdžiu.	Pažinimo kompetencija: Įvardija 10 Dievo Įsakymų, gali paaiškinti, ką reiškia žodžiai atgaila, atleidimas. Kūrybiškumo kompetencija: Kuria vaidinimus, minčių žemėlapius apie savo bendraamžių gyvenimą, ieško sprendimo, pritaikydami išmoktas Šventojo Rašto tiesas.
D2.2 Įvertina savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems. Priminus moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	Galima papasakoti istoriją apie tai, kas padėjo Martynui Liuteriui susitvarkyti su ilgai jį slėgusiu kaltės jausmu.	Socialinė-emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija: Apibūdina savo ir kitų jausmus, mokosi spręsti konfliktines situacijas, pozityviai bendrauti su aplinkiniais,
D2.3 Jausdami gražaus elgesio poreikį mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	Atlieka užduotis raštu, kur šalia piešinėlio ar aprašytos situacijos reikia pažymėti, ar toks elgesys liudija apie Jėzaus meilę.	Komunikavimo kompetencija: Įvardija, kad Dievas - gyvybės davėjas.
D2.4 Jausdami gražaus elgesio poreikį puoselėja draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. Skatina kitus atsiprašyti.	Dirba grupėse: vartydami duotus laikraščius ar naršydami rekomenduotame naujienų portale mokiniai ieško antraščių, kurios apibūdina netinkamą žmonių elgesį.	Skaitmeninė kompetencija: mokosi saugiai naršyti internete ir ieškoti informacijos.
D2.4 Jausdami gražaus elgesio poreikį puoselėja draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. Skatina kitus atsiprašyti.	Dirba grupėse: piešia minčių žemėlapius, kaip galima parodyti gerumą ir meilę kitiems.	Mokiniai paruošia darbelį ar atviruką žmogui, kurio norėtų atsiprašyti.

Projekto planavimo pavyzdys
3– 4 klasė

Stalo žaidimų kūrimo projektas Pamokų ciklo pabaigoje (pvz., konkreči Biblijos knyga, tema ar pan.) mokytoja skiria užduotį mokiniams grupėse (arba individualiai) sukurti stalo žaidimą, kuris apžvelgtų tai, ko mokiniai išmoko ta tema. Su mokytoja yra aptariama, kad mokiniai gali sukurti savo originalų žaidimą arba sukurti žaidimą pagal jiems patinkančio žaidimo pavyzdį. Žaidime turi būti šie elementai: - Žaidimo instrukcijos - Žaidimų lenta (ar kitos reikalingos priemonės, pvz., kortelės, kubeliai, skaičių kauliukai ir pan.) - Žaidimo aprašymas - Žaidimo įvertinimas (jį pateikia tie, kuriems duodama išbandyti žaidimą)	Pažinimo kompetencija. Mokosi suprasti, dekoduoti informaciją. Integruoja ir pritaiko patirtimi paremtas žinias. Sukuria, pritaiko taisykles. Bando savarankiškai grupuoti, pertvarkyti informaciją. Savarankiškai planuoja veiklą, nustato užduočių atlikimo seką ir prioritetus. Komunikavimo kompetencija. Pristato savo sukurtą žaidimą raštu ir žodžiu. Pateikia savo nuomonę apie kitų sukurtus žaidimus, ją argumentuoja pagal nustatytus kriterijus. kriterijus. Kūrybiškumo kompetencija. Kuria vienas ar su grupe. Išskiria esminę informaciją, idėjas ir su tuo susijusias kūrybines galimybes pagal vieną ar kelias savybes iš nurodytų šaltinių. Idėjas kelia derindamas spontanišką ir racionalų kūrybinio mąstymo būdus. Socialine emociinė, sveikos gyvensenos kompetencija. Įvertindamas savo įgūdžius, žinias, talentus ir pomėgius, prisiima ir atlieka komandoje vaidmenį, kuris prisideda prie komandos tikslo įgyvendinimo. Atpažįsta tikslų siekimo kliūtis ir kreipiasi pagalbos joms įveikti. Motyvuoja save siekti tikslo bei ugdomi kantrybę.

6.3. 5-6 klasės

Pasiekimų sritis (-ys):

A2 Nagrinėja Biblijos pasakojimą.

B1 Apmąsto Trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte.

B2 Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją.

B3 Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.

B4 Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia

Pasiekimas (-ai): A2.3 Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje.

B1.3 Paaškina, kaip Dievo teisingumas pasireiškia meile ir rūstybe.

B2.3 Paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas ir išvelgia išgelbėjimo poreikį.

B3.3 Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime, randa tikėjimo pavyzdžių.

B4.3 Išreiškia savo nuomonę apie (ne)tikėjimo įtaką elgesiui ir pasirinkimams. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei

TEMA: **Senojo Testamento įvykių laiko juosta (rekomenduojamos 2-4 val.)**

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
A2.1 Padedamas atpažįsta pagrindinius Senojo Testamento įvykius, bando dėlioti juos chronologine tvarka. A2.2 Dažniausiai savarankiškai išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka. Sieja kai kuriuos Biblijos veikėjus su kai kuriais įvykiais Biblijoje. A2.3 Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje. A2.4 Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, pateikia daugiau detalių ir paaiškinimų apie kiekvieną įvykį ir jo veikėjus. B1-B4 asiekimų lygių požymius žiūrėti lentelėje BP lentelėje.	Sukuria Senojo Testamento įvykių laiko juostą. Galimi įvairūs variantai (pvz. pasitelkiant kompiuterines programas) Sukuria vieno Senojo Testamento veikėjo pristatymą (piešinys, eilėraštis, esė, portfolio). Sukuria Senojo Testamento veikėjų "Vaškinių ekspoziciją. Susipažįsta su Senojo Testamento įvykių vaizdavimu meno kūriniuose, atpažįsta Biblijų įvykių motyvus, priskiria juos atitinkamam Biblijos įvykių laikotarpiui.	Pažinimo kompetencija – tyrinėdamas į svarbiausių Biblijos įvykių ir veikėjų gyvenimo detales, pagilina turimas žinias, pastebi sąsajas, iškelia kilusius klausimus ir ieško atsakymų Šventajame Rašte ir pagalbinėje medžiagoje. Kūrybiškumo, komunikacinė kompetencija - pasiūlytu/pasirinktu būdu pristato savo darbus klasės/grupės draugams, įsivertina savo kūrybos rezultata pagal nu(si)matytą (-us) kriterijų (-us). Kultūrinė kompetencija – apibūdina skirtingų Senojo Testamento epochų veikėjus. Plėtoja kultūros stebėtojo vaidmenį analizuodamas bibliinius motyvus meno kūriniuose. Kuria ir siūlo kultūrinės raiškos patirtis pristatydami projektinius darbus. Skaitmeninė kompetencija- mokosi naudotis ir analizuoti skaitmeninį turinį, kurdami laiko juostas ir Biblijos veikėjų pristatymus, naudojasi skaitmeninėmis priemonėmis, kurdami laiko juostas. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija – ruošdamas ir pristatydamas Biblijos įvykių juostą ar Biblijos veikėjų analizuoja ir apibrėžia jų savybes, apibūdina, kaip Dievas išreiškia savo rūpestį žmonėmis. Išsakydamas savo nuomonę ir išklausydamas kitų nuomonės apie (ne)tikėjimo įtaką demonstruoja pagarbą.
Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose https://biblija.lt/index.aspx/apie_biblija/chronologija/#_ch_b_rk_e1999 http://timeline.biblehistory.com/home https://www.biblegateway.com/blog/2016/08/50-major-events-in-the-bible-storyline/ www.sutori.com Pamoka gali vykti muziejuje		
Tarpdalykiniai ryšiai		

Lietuvių kalba, istorija, geografija, dailė, technologijos, informacinės technologijos, anglų kalba, socialinis, emocinis ugdymas.

Pasiūlymai įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams

Užduotis gabiems mokiniams: papildyti Biblijos įvykių laiko juostą pasaulio istorijos įvykiais, įžymiomis asmenybėmis.

Mokiniai, kuriems sunkiau išreikšti mintis žodžiais, gali sukurti šokį, skulptūras (ar pan.), atspindinčias Senojo Testamento įvykius

6.4. 7–8 klasės

Pasiekimų sritis (-ys):

A1. Pagrindžia Biblijos autoritetą

B1. Apmąsto trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte.

B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją..

B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.

B4. Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia.

C1. Apibrėžia Bažnyčios prigimtį, ženklus, tikslus ir istoriją.

D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su Dievu.

D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su savimi ir artimu.

E1. Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbų/tausojančių santykių su kūrinija.

Pasiekimas (-ai):

A1.3 Analizuoja galimybę Biblijos pagrindu formuoti vertybių sistemą.

B1.3 Analizuodami trivienio Dievo apreiškimą ir Trejybės asmenų santykį, atpažįsta bendrystės poreikio ištakas.

B2.3 Apibrėžia Jėzaus Kristaus misiją.

B3.3 Svarsto Dievo kvietimą dalyvauti Atpirkimo darbe. Stengiasi atsiliiepti į Dievo kvietimą, ieškant savo pašaukimo.

B4.3 Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką.

C1.3 Paaikškina Evangelikų reformatų bažnyčios sakramentų reikšmę.

D1.3 Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus. Įvardija dvasinio gyvenimo trukdžius.

D2.3 Analizuoja pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Palygina tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus.

E1.3 Generuoja idėjas apie tai, kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo

Pastaba: Žemiau pateiktoje lentelėje siekta atskleisti tik B4 pasiekimų sritį, kaip pagrindinę. Kitos paminėtos sritys atsiskleidžia kaip įvairių veiklų sudedamoji dalis.

TEMA: **Krikščioniškų bažnyčių įvairovė (rekomenduojamos 4-8 val.)**

Krikščionybės medis. Kas vienija visus krikščionis. Išpažinimų reikšmė krikščionybėje. Apaštališkojo išpažinimo parašymo aplinkybės. Pagrindiniai Bažnyčios istorijos etapai. Esminiuose dalykuose - vienybė, antraeliuose – laisvė, visuose - meilė. Krikštas ir krikščionių vienybė.

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
B4.1 Su pagalba išvardija kelias skirtingas krikščionių	Tiriamasis darbas „Tiesos, kurios vienija visas krikščionių bažnyčias“.	Pažinimo kompetencija. Analizuoja pateiktas ištraukas iš Šventojo Rašto, Apaštališkąjį išpažinimą ir Heidelbergo katekizmą, išsako savo pastebėjimus.

konfesijas ir didžiausias pasaulio religijas.	Projektinis darbas „Krikščionybės medis“.	Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Pilietiškumo kompetencija. Susipažindami su skirtingomis krikščioniškomis konfesijomis, mokosi suprasti galimus kitokius požiūrius į ne esminius krikščionybės aspektus, demonstruoti pagarbą kitokiai nuomonei. Susipažinę su įvairių krikščioniškų bendruomenių indėliu į Lietuvos istoriją ir kultūrą, mokosi pagarbaus santykio įvairių bažnyčių atžvilgiu.
B4.2 Įvardija pagrindines krikščioniškas konfesijas ir didžiausias pasaulio religijas, jas klasifikuoja.	Filmo „Amišų malonė“ peržiūra ir aptarimas. Integruotas projektinis darbas „Pagrindiniai krikščionių Bažnyčios istorijos etapai“.	Kūrybiškumo kompetencija. Ieško informacijos apie įvairias krikščionių bažnyčias, pasitelkdami įvairius būdus (pvz., interviu, pokalbis ar pan.). Dirbdami grupėmis generuoja kūrybines idėjas apie informacijos pateikimą.
B4.3 Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Identifikuoja didžiausias pasaulio religijas, jas klasifikuoja.	Projektinis darbas „Krikšto samprata mano bendruomenėje“. Apaštališkojo išpažinimo analizė.	Kultūrinė kompetencija. Ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas naujai įgytomis žiniomis apie įvairias krikščionių konfesijas, kultūrinės tradicijas.
B4.4 Komentuoja įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Pateikia didžiųjų pasaulio religijų sąsajas, jas komentuoja.	Projektinis darbas, ekskursija: „Bažnyčia, kurią aš lankau“. Socialinis projektas „Tik iš jūsų meilės žmonės Kristų matys“.	Komunikavimo kompetencija. Kuria pranešimus apie savo Bažnyčios istoriją, savo ar kitą bendruomenę. Išsako savo samprotavimus apie peržiūrėtą filmą. Pateikia savo nuomonę apie krikščionybės ir kultūros santykį, išklauso kitų nuomonės. Skaitmeninė kompetencija. Naudojasi ir analizuoja skaitmeninį turinį apie krikščioniškas bendruomenes. Kuria ir pristato projektus, pasirinkę tinkamiausias technologines priemones.
Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose		
Plakatas „Krikščionybės medis“ http://lkb.lt/lkb/baia-mainmenu-34/384-gm?format=pdf Filmas „Amišų malonė“. Straipsniai apie krikštą: https://www.ref.lt/doktrina/640-krikstas-panoraminis-vaizdas-nebaigtas Dalyvavimas renginiuose arba jų stebėjimas (Pvz., „Krikščionių vienybės savaitės“ renginiai). Ekskursijos po skirtingas krikščionių bažnyčias.		
Tarpdalykiniai ryšiai		
Lietuvių kalba (tekstų analizė, pranešimų kūrimas ir pateikimas)] Istorija (ankstyvoji krikščionybė, Bažnyčios istorija) Etika (pagarba kitoniškumui) Muzika (bažnytinės muzikos įvairovė) Dailė (tikėjimo ir kultūros santykis; projektas „Krikščionybės medis“)		

6.5. 9-10 ir I-II gimnazijos klasės

9-10 ir I-II gimnazijos klasės

Pasiekimų sritis (-ys):

B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją.

B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.**D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su Dievu.****D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su savimi ir artimu.****E1. Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbų/tausojančią santykį su kūriniu.**

Pasiiekimas (-ai):

B2.3 Analizuoja pateiktas nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente ir sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Įžvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.

B3.3 Analizuoja asmens pamatinius poreikius, remiantis Šventojo Rašto požiūriu ir ieško būdų išspręsti problemas.

D1.3 Analizuoja ir praktikuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus.

D2.3 Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.

E1.3 Tyrinėja kaip socialinė, pilietinė misija yra apibrėžiama Senajame ir Naujajame Testamente. Dalyvauja savanoriškoje veikloje.

TEMA: Jėzus išpildo Senojo Testamento pranašystes (rekomenduojamos 2-3 val.)

Analizuoja ir paaiškina Senojo Testamento pranašystes apie Jėzaus Kristaus atėjimą ir jas susieja su konkrečiais Jėzaus gyvenimo įvykiais ir žodžiais

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
B2.1 Su pagalba atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente, išvardija pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus.	Prisiminti Senojo Testamento įvykių laiko juostą, iš sudėliojant sumaišytus įvykių pavadinimus/veikėjų vardus.	Pažinimo kompetencija. Suvokia, ką reiškia terminas <i>pranašystė</i> bibliiniame kontekste. Skaito ir analizuoja ST ir NT tekstus apie Jėzaus gyvenimą, integruodami anksčiau įgytas žinias apie ST ir NT įvykius ir veikėjus. Kelia klausimus apie pranašysčių patikimumą ir ieško logiškų atsakymų.
B2.2 Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente, išvardija pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus.	Biblijos studijų lapai su užrašytomis Senojo Testamento pranašystėmis apie Mesiją ir Naujojo Testamento ištraukomis, kuriose galime įžvelgti šių pranašysčių išsipildymą.	Kūrybiškumo kompetencija. Apsvarsto apklausos įgyvendinimo galimybes, argumentuotai, atsižvelgiant į kontekstą, parenka informacijos rinkimo strategijas, numato alternatyvas. Pilietiškumo kompetencija. Įsitikindamas Jėzaus asmens dieviškumu ir istoriškumu ir įsisąmonindamas savo krikščionišką tapatybę, suvokia, jog jis, kaip pilietis turi galios pakeisti jį supančią aplinką.
B2.3 Analizuoja pateiktas nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente ir sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Įžvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.	Darbas grupėse, tyrinėjant pateiktas ištraukas iš Biblijos. Asmeninės refleksijos lapai su užduotimis, kviečiančiomis asmeniškai apmąstyti tyrinėtus ištraukas iš Šventojo Rašto ir pasverti savo santykį su atrastomis tiesomis ir Jėzaus asmeniu.	Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Analizuoja savo ir kitų požiūrių panašumus ir skirtumus. Vykdydami apklausą naudojasi pokalbio užmezgimo, palaikymo įgūdžiais, analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę ir neigiamą poveikį, išlieka objektyvus, argumentuoja savo nuomonę.
B2.4 Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų skaitydamas Senąjį Testamentą, sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Įžvelgia, supranta ir		Komunikavimo kompetencija. Analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina apklaustų žmonių išsakytas nuomones apie Jėzų. Pritaiko komunikavimo būdus su skirtingais žmonėmis. Išreiškia savo mintis ir įspūdžius klasėje.

komentuoja savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.	Reflektyvus Izaijo 53 skyriaus skaitymas ir studijavimas. Tiriamasis darbas/socialinis projektas-apklausa „Jėzus – legenda, pamišėlis, melagis, Dievas?“	Skaitmeninė kompetencija. Pasirenka tinkamiausias technologines priemones, padedančias, ieškoti informacijos apie Jėzaus asmens istorškumą, organizuoti apklausą ir pan.
Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose		
https://www.lksb.lt/lt/straipsnis/viespats-melagis-ar-pamiselis-kristaus-kancia-vii https://www.bernardinai.lt/dievas-ar-beprotis/ https://www.kiekvienamstudentui.lt/a/tikejimas.html https://youtu.be/P2uF3ffGonU		
Socialinis projektas-apklausa „Kas jums yra Jėzus“ galėtų vykti miesto centre, parke.		
Tarpdalykiniai ryšiai		
Lietuvių kalba – Biblijos tekstų skaitymas, analizė, interpretavimas. Apklausos kūrimas. Asmeninės refleksijos užrašymas. Istorija – istorinio biblinio konteksto suvokimas. Jėzaus amžininkų istorikų dokumentai. Informacinės technologijos – informacijos paieška, apklausos kūrimo galimybės. Muzika – galimybė analizuoti, kaip Jėzaus dieviškumas, paranašysčių apie Jėzų fragmentai atsispindi klasikinėse ir šiuolaikinėse krikščionių giesmėse.		

6.6. Ilgalaikių planų pavyzdžiai

2 klasė

MOKYMO IR MOKYMOŠI TURINYS/ILGALAIKIS PLANAS

Eil. nr.	Tema/etapo (ciklo) pavadinimas (kontroliniai darbai, mokinių įsivertinimas)	Numatomos valandos	Orientacinė temos įvykdymo data	Vertinimo būdai ir formos	Ugdymas kitose aplinkose, atviros pamokos. Galimos veiklos	Pastabos
1.	Supažindinimas su reformatų tikybos programa, vertinimo ir įsivertinimo kriterijais ir būdais	1	Rugsėjis	Pokalbis		
	Kartojimo pamokos 24.1.2. Biblijos sandara. 24.2.1. Dievo meilė, ištikimybė ir suverenumas.	2-3		Grupinis darbas, jo pristatymas		

	24.5.1. Dėkingumas Kūrėjui ir atsakomybė. 24.5.2. Atsakingas vartojimas.					
	Patriarchai 24.1.1. Dievas veikia istorijoje. 24.1.2. Biblijos sandara. 24.2.1. Dievo meilė, ištikimybė ir suverenumas. 24.2.2. Dievo pažadas. 24.2.3. Pasitikėjimas Dievu. 24.2.3. Meilė ir pagarba. 24.3.1. Bažnyčia, kaip Dievo šeima. 24.4.1. Pokalbis su Dievu. 24.4.2. Atleidimas, žodžio laikymasis ir pasitikėjimo Dievu svarba.	4-6	Spalis-Lapkritis	Kūrybinis darbas	Patyriminė veikla	
	Jėzaus Kristaus gyvenimas (1 dalis) 24.1.1. Dievas veikia istorijoje. 24.1.2. Biblijos sandara. 24.2.1. Dievo meilė, ištikimybė ir suverenumas. 24.2.2. Dievo pažadas. 24.3.2. Šeimos tradicijos. 24.4.1. Pokalbis su Dievu.	4-6	Gruodis-sausis	Kūrybinis darbas	Patyriminė veikla	
	Juozapas 24.1.1. Dievas veikia istorijoje.	4-6	Vasaris-kovas	Projektinis darbas	Patyriminė veikla	

	24.1.2. Biblijos sandara. 24.2.1. Dievo meilė, ištikimybė ir suverenumas. 24.2.3. Meilė ir pagarba. 24.3.1. Bažnyčia, kaip Dievo šeima. 24.4.2. Atleidimas, žodžio laikymasis ir pasitikėjimo Dievu svarba.					
	Didžioji istorija (velykinės pamokos) 24.1.1. Dievas veikia istorijoje. 24.1.2. Biblijos sandara. 24.2.1. Dievo meilė, ištikimybė ir suverenumas. 24.3.2. Šeimos tradicijos. 24.4.2. Atleidimas, žodžio laikymasis ir pasitikėjimo Dievu svarba.	2-3	Balandis-gegužė	Kūrybinis darbas	Mokiniai sukuria žaidimą Velykų tema.	
	Tikybos programų apibendrinimas, refleksija ir įsivertinimas.	1				
	<i>Rezervinis laikas</i>	9-12				
	Valandų skaičius	35				

7 klasė

MOKYMO IR MOKYMOŠI TURINYS/ILGALAIKIS PLANAS

Eil. Nr.	Tema/etapo (ciklo) pavadinimas (kontroliniai darbai, mokinių įšivertinimas)	Numatomos valandos	Orientacinė temos įvykdymo data	Vertinimo būdai ir formos	Ugdymas kitose aplinkose, atviros pamokos, galimos veiklos	Pastabos
1.	Supažindinimas su reformatų tikybos programa, vertinimo ir įšivertinimo kriterijais ir būdais	1	Rugsėjis	Pokalbis		
2.	Istorinės ST knygos (kartojimas) 29.1.1. Biblija – pasakojimas apie žmonijos Atpirkimą.	3-4	Rugsėjis	Apklausa raštu		
3.	Evangelijos-NT istorinės knygos 29.1.1. Biblija – pasakojimas apie žmonijos Atpirkimą.	3-4	Spalis- Gruodis	Grupinis darbas, jo pristatymas		
4.	Evangelija-geroji žinia kiekvienam. 29.1.1. Biblija – pasakojimas apie žmonijos Atpirkimą. 29.2.5. Pagarbus santykis su kitaip galvojančiais. 29.5.1. Gailestingumo tarnystė.	3		Kūrybinis darbas	Susitikimas su kalėjimo kapelionu ar reabilitacijos centro darbuotoju.	Gali sukurti kalėdinį projektą, pvz įkalinimo įstaigoje esantiems žmonėms.

5.	Kūdikėlis Jėzus- Amžinasis Dievas 29.1.1. Biblija – pasakojimas apie žmonijos Atpirkimą. 29.2.4. Trivienis Dievas. 29.3.1. Krikščionybės pamatas.	2		Kūrybinis darbas	Apsilankymas bažnytinio meno parodoje	
6.	Poezijos- išminties knygos 29.1.1. Biblija – pasakojimas apie žmonijos Atpirkimą. 29.4.1. Jausmų legalumas. 29.4.2. Biblinė sėkmės samprata.	4-5	Sausis- vasaris	Savirefleksij a Interviu	Susitikimas su garbaus amžiaus tikinčiuoju.	
7.	Velykinės pamokos 29.1.1. Biblija – pasakojimas apie žmonijos Atpirkimą. 29.2.2. Senoji ir Naujoji Sandora. 29.2.3. Jėzaus Kristaus misija. 29.3.1. Krikščionybės pamatas.	4-5	Kovas- balandis	Apklausa raštu.		Gali būti vykdomas tęstinis gailestingum o projektas
8.	Didieji ir mažieji pranašai 29.1.1. Biblija – pasakojimas	4-5	Balandis- Gegužė	Grupinis darbas, jo pristatymas		

	apie žmonijos Atpirkimą. 29.2.1. Atgaila.					
9.	Tikybos programų apibendrinimas, refleksija ir įsivertinimas.	1	Birželis			
	Rezervinis laikas	13-8				
	Valandų skaičius	37				

III gimnazijos klasė

MOKYMO IR MOKYMOŠI TURINYS/ILGALAIKIS PLANAS

Eil. nr.	Tema/ etapo (ciklo) pavadinimas (kontroliniai darbai, mokinių įsivertinimas)	Numatomos valandos	Orientacinė temos įvykdymo data	Vertinimo būdai ir formos	Ugdymas kitose aplinkose, atviros pamokos. Galimos veiklos	Pastabos
1.	Supažindinimas su reformatų tikybos programa, vertinimo ir įsivertinimo kriterijais ir būdais	1	Rugsėjis	Pokalbis		
2.	Įsitikinimų svarba krikščioniškos pasaulėžiūros ir vertybių raidai 32.1.1. Biblijos neklaidingumas. 32.4.1. Asmeninės Biblijos studijos.	1-3	Rugsėjis	Pristatymas ir refleksija	I a. karikatūrų ir O.Wilde <i>De Profundis</i> citatų pristatymas ir refleksija	
3.	Biblinio apreiškimo išskirtinumas pasaulio religijų kontekste.	3	Spalis		Dievo Trejybė, kaip krikščioniškojo tikėjimo šerdis; iliustracijų ir	

	32.1.1. Biblijos neklaidingumas 32.2.1. Šventoji Trejybė. 32.2.2. Kristologija ir escahtologija. 32.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia.				pavyzdžių analizavimas	
4.	Krikščionybės santykis su judaizmu: ST pažadų, pranašysčių, įstatymo nuostatų ir provaizdžių išsipildymas Jėzuje Kristuje. 32.1.1. Biblijos neklaidingumas. 32.4.1. Asmeninės Biblijos studijos.	2-3	Lapkritis	Apklausa raštu		
5.	Krikščionybė ir erezijos. 32.1.1. Biblijos neklaidingumas. 32.2.1. Šventoji Trejybė. 32.2.2. Kristologija ir escahtologija. 32.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia 32.4.2. Bendrystė.	6-7	Gruodis-sausis	Apklausa raštu		
6.	Krikščioniškos teologijos raida III-IV a. 32.1.1. Biblijos neklaidingumas. 32.2.3 Krikščioniškosios konfesijos.	6-7	Sausis-vasaris-kovas	Apklausa raštu	Dokumentinio filmo “Konstantinas Didysis” peržiūra ir aptarimas; tekstų analizė	

7.	Tūkstantis krikščioniško pasaulio metų (V-XV a.) 32.1.1. Biblijos neklaidingumas. 32.3.1. Kenčianti ir pergalinga Bažnyčia 32.3.2. Reformacija. 32.2.3 Krikščioniškosios konfesijos.	3-5	Balandis			
8.	Reformacija. 32.1.1. Biblijos neklaidingumas. 32.3.2. Reformacija. 32.5.1. Reformacijos idėjos mene ir politikoje.	3-5	Gegužė-birželis			
9.	Tikybos programų apibendrinimas, refleksija ir įsivertinimas.	1	Birželis			
	<i>Rezervinis laikas</i>	4-6				
	Valandų skaičius	35				

7. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.

Nr.	Pavadinimas	Trumpa anotacija	Nuoroda
1	Skaitmeninė Biblijos programa	Puikus Biblijos studijavimo įrankis, kuris padeda greičiau atrasti Biblijos eilutę pagal ieškomą tematiką,	http://www.ebiblija.lt/cgi-bin/bible/search.py

		raktinį žodį, gretinti Biblijos vertimus įvairiomis kalbomis.	
2	Skaitmeninė Biblijos programa	Svetainė, skirta visiems, besidomintiems Šventuoju Raštu, trokštantiems ir mėginantiems gilintis į „ <i>Dievo atsiminimus</i> apie jo rūpestį žmogumi bėdoje ir žmogaus prasmės bei laimės ilgesį“ (prel. A. Rubšys)	https://biblija.lt/
3	Naujasis miesto katekizmas	Klausimų-atsakymų forma pateiktos svarbiausios evangelinio tikėjimo doktrinos, pritaikytos paprastiesiems žmonėms pažvelgti į gyvenimo realijas bibliniu žvilgsniu.	http://nmk.kmok.lt/
4.	Biblijos žemėlapių programėlė (anglų kalba)	Interaktyvi Biblijos programėlė, suteikianti galimybę, skaitant Biblijos tekstą pamatyti minimą geografinę vietovę žemėlapyje, bet ir sužinoti apie šios vietovės ypatumus įvairiais istoriniais etapais.	https://www.ploughboy.org/
5.	Biblijos programėlė vaikams	Interaktyvūs Biblijos pasakojimai jaunesniojo amžiaus mokiniams	https://bibleappforkids.com/
6.	Vaikų pamokėlės	Pagal Biblijos programėleje pateiktus Biblijos pasakojimus vaikams (bibleappforkids) sukurtas pamokėlės vaikams.	https://krikscioniskifilmait.lt/paieska/?_sf_s=vaik%C5%B3+pamok%C4%97I%C4%97s
7.	Biblijos projektas	Animuoti Biblijos knygų ir temų paaiškinimai.	https://www.youtube.com/playlist?list=PLIIdS7itUrvv_Pr4ejHb-HUtAeSx59eE_
8.	Super knyga	Animuotos Biblijos istorijos, kuriose dalyvauja trys herojai iš šiuolaikinio pasaulio.	https://krikscioniskifilmait.lt/serija/superknyga/
9.	Dievo pasakojimas	Trumpi animuoti pasakojimai apie Biblijos veikėjus.	https://krikscioniskifilmait.lt/serija/dievo-pasakojimas/
10.	Šviesos nešėjai	Animuotos istorijos apie istorinius krikščionybės veikėjai (anglų kalba)	https://torchlighters.org/
11.	Giesmelės, Biblijos pasakojimai	Audio pasakojimai pagal Biblijos istorijas su audio pasakojimų herojų pamąstymais, apibendrinimais ir pritaikymu gyvenimui, giesmelių įrašai.	https://www.zvaigzdele.lt/
12	Biblijos užduotėlės	Virtualios Biblijos pamokėlės su paruoštomis užduotėlėmis	https://evangelija.lt/articles/vaikams/
13.	Svetainė apie krikščionybės	Apologetika.lt siekia pristatyti intelektualiai pagrįstą	https://apologetika.lt/

	pagrindimą ir apgynimą.	krikščionišką tikėjimą bei atsakyti į jį nukreiptą kritiką, tuo pačiu skatinant civilizuotą dialogą su prieštaraujančiais	

Sąrašas dar pildomas

8. Literatūros ir šaltinių sąrašas.

1. Gordon D. Fee; Douglas Stuart. *Kaip skaityti ir aiškinti Bibliją*. Vilnius: Ganytojas, 2018..
2. Williamson, G.I. *Heidelbergo katekizmas. Studijų vadovas*. Vilnius: Reformatų literatūros centras, 2010.
3. Sally Lloyd-Jones. *Biblijos pasakojimai apie Jėzų. Kiekviena istorija šnabžda Jo vardą*. Vilnius: Ganytojas, 2018.
4. Walter M. Dunnnett. *Geriau pažinkime Bibliją. Naujojo Testamento apžvalga*.
5. John R. Cross. *Nepažįstamasis kelyje į Emausą*.
6. Marian M. Schoolland. *Veskime mažuosius pas Dievą*.
7. Marty Machowski. *The Ology: Ancient Truths Ever New*. New Growth Press, 2015.

Sąrašas dar pildomas

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
 Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
 „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.

9.1. 1–2 klasės

1-2 klasės		
Pasiekimų sritis (-ys): A1. Pagrindžia Biblijos autoritetą A2. Nagrinėja Biblijos pasakojimą B1. Apmąsto Trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte. B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą. D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su Dievu. E1. Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbų/tausojantį santykį su kūriniu. Pasiekimas (-ai): A1.3 Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos A2.3 Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį. B1.3 Apibūdina Dievą kaip Kūrėją ir gyvenimo šaltinį. Pateikia bent vieną Dievo ir žmogaus kūrybos panašumą ir skirtumą. B3.3 Geba paaiškinti, ką reiškia, kad Dievas sukūrė žmogų pagal savo panašumą, kuo žmogus yra panašus į savo Kūrėją. D1.3 Savais ar išmoktais žodžiais išsako padėką ir prašymus Dievui. Išreiškia susidomėjimą Dievo Žodžiu. E1.3 Gėrisi Dievo kūrinių grožiu. Apibūdina kodėl svarbu ja rūpintis. TEMA: Dievas kalba (rekomenduojamos 2-3 val.) Dievas atskleidžia save žmonėms per kūrinių. Pradžios 1-2 skyriai. Dievas atskleidžia save žmonėms per Šventąjį Raštą ir savo sukurtą pasaulį. Dievo Žodis yra skirtas Jo vaikams. Šventajame Rašte Dievas atskleidžia savo planą išgelbėti žmones per Jo Sūnų Jėzų Kristų		
Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas

A1.3 Įvardija, kad Biblija yra Dievo pasakojimas. Mielai klausosi ir atpasakoja/pavaizduoja kelias istorijas iš Biblijos A2.3 Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos, atsako į daugelį faktinių ir aiškinamųjų klausimų, išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį. B1, B3, D1, E1 pasiekimų lygių požymius žiūrėti lentelėje BP lentelėje.	Interaktyvus pasakojimas apie pasaulio sukūrimą. Interaktyvi patirtinė veikla „Kūrybinės dirbtuvės“ Darbelis „Sukūrimas“ Darbelis „Sukurtas pagal Dievo atvaizdą“ Video/skaidrės: „Gražiausi pasaulio gyvūnai“ Video/skaidrės: „Įdomūs faktai apie žmogaus organizmą“ Surask skirtumus „Pasaulis prieš ir po nuopuolio“. Choreografinė kompozicija „Pasaulis prieš ir po nuopuolio“	Pažinimo kompetencija Mokiniai išskiria Bibliją iš kitų knygų, kaip Dievo Žodį/pasakojimą žmonėms. Atpažįsta Dievo kūrinius ir stebėdamas juos gėrisi Dievo išmintimi, jėga ir gerumu. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija Pažįsta save ir kitus žmones, kaip ypatingą Dievo kūrinį ir formuojasi pozityvų santykį su savimi, kitais žmonėmis, artimiausia sociokultūrine, gamtine aplinka. Kūrybiškumo kompetencija Savarankiškai atlieka vieno dviejų pasirinkimų nesudėtingas kūrybines užduotis. Kultūrinė kompetencija Susipažįsta su Šventojo Rašto atsiradimo istorinėmis, kultūrinėmis aplinkybėmis. Išbando kūrėjo, stebėtojo ir vartotojo vaidmenis.
Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose		
Sally Lloyd-Jones. <i>Biblijos pasakojimai apie Jėzų. Kiekviena istorija šnabžda Jo vardą</i>. Vilnius: Ganytojas, 2018. Video apie gyvūniją: https://www.youtube.com/watch?v=eEaZvEZye84 https://www.youtube.com/watch?v=CSgDjZ_Vv8g Biblijos pamokėlė „Pasaulio sukūrimas“: https://youtu.be/UbhynBY_CqE Pamoka gali vykti gamtoje, 3D klasėje.		
Tarpdalykiniai ryšiai		
Lietuvių kalba (Sukūrimo istorijos klausymas, aptarimas) Pasaulio pažinimas (Visata, augalų, gyvūnų pasaulis, žmogaus organizmas) Dailė ir darbeliai, menai (kūrybinės užduotys) Muzika (giesmėlė “Ar žinai?”) Choreografija (Choreografinė kompozicija „pasaulis prieš ir po nuopuolio“) Tarpdalykinės temos: Asmens galios (prasmės siekis), darnus vystymasis (aplinkos apsauga, atsakingas vartojimas).		
Pasiūlymai įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams		

Pasiiekimų vertinimas
Slenkstinis (I): A1.1-A2.1 Atpažįsta, kad istorija apie pasaulio sukūrimą yra iš Biblijos. B1.1 Pateiktų paveikslėlius/daiktus su pagalba suskirsto į Dievo ir žmogaus kūrinis. B3.1 Su pagalba atmintinai pacituoja įsimintiną eilutę iš Pradžios 1, 27. D1.1 Atkartoja maldos žodžius. Su mokytojo pagalba pasako nors vieną dalyką, už kurį norėtų padėkoti Dievui. E1.1 Nusako, kad reikia rūpintis gamta. Pateikia 1-2 pavyzdžius kaip tai galima padaryti.   Patenkinamas (II): A1.2-A2.2 Papasakoja arba pavaizduoja pasaulio sukūrimo istoriją pagal pateiktus paveikslėlius. B1.2 Įvardija, kad pasaulį sukūrė Dievas, pateikia 1-2 Dievo ir žmogaus kūrybos pavyzdžius. B3.2 Su pagalba pasako įsimintiną eilutę iš Pradžios 1, 27 ir savais žodžiais paaiškina, ką reiškia būti Dievo atvaizdu. D1.2 Moka pasakyti padėkos maldą. E1.2 Išsako pastebėjimus apie Dievo kūrinijos grožį, apibūdina, kad svarbu rūpintis gamta. Pateikia 1-2 pavyzdžius kaip tai galima padaryti.   Pagrindinis (III): A1.3-A2.3 Pakankamai tiksliai pasakoja arba pavaizduoja pasaulio sukūrimo istoriją, išsako savo samprotavimus apie Dievo sukurtą pasaulį. B1.3 Įvardija, kad pasaulį sukūrė Dievas, pateikia 1-2 Dievo ir žmogaus kūrybos pavyzdžius, jų panašumus ir skirtumus. B3.3 Atmintinai pasako įsimintiną eilutę iš Pradžios 1, 27 ir savais žodžiais paaiškina, ką reiškia būti Dievo atvaizdu, kuo žmogus panašus į savo Kūrėją. D1.3 Noriai išsako padėką Dievui. E1.3 Išsako pastebėjimus ir pasigėrėjimą Dievo kūrinijos grožiu, apibūdina, kad svarbu rūpintis gamta. Pateikia 3-4 pavyzdžius kaip tai galima padaryti.   Aukštesnysis (IV): A1.4-A2.4 Drąsiai papasakoja arba pavaizduoja pasaulio sukūrimo istoriją, argumentuoja, kad Dievas sukūrė pasaulį. B1.4 Paaiškina, kodėl Dievas yra vadinamas Kūrėju ir gyvenimo davėju. Sieja žmogaus kūrybiškumą su Dievo kūrybiškumu. B3.4 Atmintinai pasako įsimintiną eilutę iš Pradžios 1, 27 ir savais žodžiais paaiškina, ką reiškia būti Dievo atvaizdu, kuo žmogus panašus į savo Kūrėją. D1.4 Vertina Dievo duotą kūrybiškumą, išreikšdamas padėką Dievui įvairiais savo pasirinktais būdais. E1.4 Gėrįsi Dievo kūrinija ir rodo iniciatyvą konkrečiai pasirūpinti gamta.

9.2. 3–4 klasės

3-4 klasė

D. BIBLINIS DVASINGUMAS (PASIEKIMŲ SRITIS)

D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiuose su savimi ir artimu (PASIEKIMAS)

TEMA: Mylėti kitus (4 val.)

Analizuoja 5-10 Dievo įsakymų pritaikymą kasdieniame gyvenime, atpažįsta kokius veiksnius rodo konkrečių Dievo įsakymų nepaisymą, įvardija žingsnius, kaip galima atstatyti pažeistus santykius.

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas	Pasiekimų vertinimas
D2.1 Padedamas aiškinasi savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems. Žino, kad neteisingai pasielgus reikia atsiprašyti.	Po ištirtos istorijos apie Jėzaus susitikimą su samariete moterimi prie šulinio (Evangelija pagal Joną 4, 1-42), vyksta pokalbis su mokiniais apie tai, kaip jaučiasi žmogus, kai jam nesiseka gerai elgtis. Aptariama, kaip susitvarkyti su kaltės jausmu, ką reikėtų daryti įskaudinus kitą žmogų. Vaidinamos istorijos iš vaikų gyvenimo ir aptariami būdai, kaip reikėtų jas išspręsti, remiantis Dievo įsakymais ir Jėzaus pavyzdžiu.	• Pažinimo kompetencija: Įvardija 10 Dievo Įsakymų, gali paašškinti, ką reiškia žodžiai atgaila, atleidimas. • Kūrybiškumo kompetencija: Kuria vaidinimus, minčių žemėlapius apie savo bendraamžių gyvenimą, ieško sprendimo, pritaikydami išmoktas Šventojo Rašto tiesas.	D2.1 Atmintinai pasako kelis Dievo Įsakymus. Įvardija, kaip jaučiasi žmogus, kai jam nesiseka gerai elgtis. Žino, kad įskaudinus kitą žmogų reikia atsiprašyti. Įvardina žmones, kuriems norėtų parodyti Dievo meilę ir iš pasiūlytų variantų pasirenka būdą, kaip tai galėtų padaryti. Dalyvauja vaidinime.
D2.2 Įvertina savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems. Priminus moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	Galima papasakoti istoriją apie tai, kas padėjo Martynui Liuteriui susitvarkyti su ilgai jį slėgusiu kaltės jausmu.	• Socialinė-emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija: Apibūdina savo ir kitų jausmus, mokosi spręsti konfliktines situacijas, pozityviai bendrauti su aplinkiniais,	D2.2 Atmintinai pasako penkis-septynis Dievo įsakymus. Apibūdina, kaip jaučiasi žmogus, kai jam nesiseka gerai elgtis ir padedamas įvardija blogo elgesio priežastis ir poveikį kitiems. Teisingai pažymi daugumą paveikslėlių/sakinių apie elgesį, liudijantį Dievo meilę.
D2.3 Jausdami gražaus elgesio poreikį mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	Atlieka užduotis raštu, kur šalia piešinėlio ar aprašytos situacijos reikia pažymėti, ar toks elgesys liudija apie Jėzaus meilę.	• Komunikavimo kompetencija: Įvardija, kad Dievas - gyvybės davėjas. • Skaitmeninė kompetencija: mokosi saugiai naršyti	D2.3 Atmintinai ir iš eilės pasako visus 10 Dievo įsakymų, pateikia pavyzdžių iš kasdienio gyvenimo. Susieja Biblijos istoriją apie Jėzaus ir samarietės susitikimą su asmeniniu gyvenimu, jaučia dėkingumą Jėzui už atleidimą ir padaršinimą nesmerkti savęs ir kitų. Grupėje piešia ir pristato minčių žemėlapius.
	Dirba grupėse: vartydami duotus laikraščius ar naršydami		

D2.4 Jausdami gražaus elgesio poreikį puoselėja draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą. Skatina kitus atsiprašyti.	rekomenduotame naujienų portale mokiniai ieško antraščių, kurios apibūdina netinkamą žmonių elgesį.	internete ir ieškoti informacijos.	D2.4 Analizuodami laikraščius ar naujienų portalą paaiškina kurios antraštės ir kaip siejasi su konkrečių Dievo Įsakymų nepaisymu ir kaip toks elgesys gali veikti patį žmogų ir aplinkinius. Dirbdamas grupėje inicijuoja pagarbius tarpusavio santykius. Kasdieninėse situacijose sau ir kitiems primena apie atsiprašymo, atleidimo svarbą.
	Dirba grupėse: piešia minčių žemėlapius, kaip galima parodyti gerumą ir meilę kitiems.		
	Mokiniai paruošia darbelį ar atviruką žmogui, kurio norėtų atsiprašyti.		

9.3. 5–6 klasės

Pasiekimų sritis (-ys):

A2. Nagrinėja Biblijos pasakojimą.

B1. Apmąsto trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte.

B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją.

B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.

B4. Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia

Pasiekimas (-ai):

A2.3 Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje.

B1.3 Paaiškina, kaip Dievo teisingumas pasireiškia meile ir rūstybe.

B2.3 Paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas ir išvelgia išgelbėjimo poreikį.

B3.3 Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime, randa tikėjimo pavyzdžių.

B4.3 Išreiškia savo nuomonę apie (ne)tikėjimo įtaką elgesiui ir pasirinkimams. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei

TEMA: **Senajo Testamento įvykių laiko juosta (rekomenduojamos 2-4 val.)**

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas

A2.1 Padedamas atpažįsta pagrindinius Senojo Testamento įvykius, bando dėlioti juos chronologine tvarka. A2.2 Dažniausiai savarankiškai išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka. Sieja kai kuriuos Biblijos veikėjus su kai kuriais įvykiais Biblijoje. A2.3 Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje. A2.4 Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, pateikia daugiau detalių ir paaiškinimų apie kiekvieną įvykį ir jo veikėjus. B1-B4 asiėkimų lygių požymius žiūrėti lentelėje BP lentelėje.	Sukuria Senojo Testamento įvykių laiko juostą. Galimi įvairūs variantai (pvz. pasitelkiant kompiuterines programas) Sukuria vieno Senojo Testamento veikėjo pristatymą (piešinys, eilėrašėis, esė, portfolio). Sukuria Senojo Testamento veikėjų “Vaškinių figūrų” ekspoziciją. Susipažįsta su Senojo Testamento įvykių vaizdavimu meno kūriniuose, atpažįsta Biblijinių įvykių motyvus, priskiria juos atitinkamam Biblijos įvykių laikotarpiui.	Pažinimo kompetencija – tyrinėdamas į svarbiausių Biblijos įvykių ir veikėjų gyvenimo detales, pagilina turimas žinias, pastebi sąsajas, iškelia kilusius klausimus ir ieško atsakymų Šventajame Rašte ir pagalbinėje medžiagoje. Kūrybiškumo, komunikacinė kompetencija - pasiūlytu/pasirinktu būdu pristato savo darbus klasės/grupės draugams, įsivertina savo kūrybos rezultatą pagal nu(si)matytą (-us) kriterijų (-us). Kultūrinė kompetencija – apibūdina skirtingų Senojo Testamento epochų veikėjus. Plėtoja kultūros stebėtojo vaidmenį analizuodamas biblijinius motyvus meno kūriniuose. Kuria ir siūlo kultūrinės raiškos patirtis pristatydami projektinius darbus. Skaitmeninė kompetencija- mokosi naudotis ir analizuoti skaitmeninį turinį, kurdami laiko juostas ir Biblijos veikėjų pristatymus, naudojasi skaitmeninėmis priemonėmis, kurdami laiko juostas. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija – ruošdamas ir pristatydamas Biblijos įvykių juostą ar Biblijos veikėjus analizuoja ir apibrėžia jų savybes, apibūdina, kaip Dievas išreiškia savo rūpestį žmonėmis. Išsakydamas savo nuomonę ir išklaudydamas kitų nuomonės apie (ne)tikėjimo įtaką demonstruoja pagarbą.
Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose		
https://biblija.lt/index.aspx/apie_biblija/chronologija/#_ch_b_rk_e1999 http://timeline.biblehistory.com/home https://www.biblegateway.com/blog/2016/08/50-major-events-in-the-bible-storyline/ www.sutori.com Pamoka gali vykti muziejuje		
Tarpdalykiniai ryšiai		

Lietuvių kalba, istorija, geografija, dailė, technologijos, informacinės technologijos, anglų kalba, socialinis, emocinis ugdymas.

Pasiūlymai įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams

Užduotis gabiems mokiniams: papildyti Biblijos įvykių laiko juostą pasaulio istorijos įvykiais, įžymiomis asmenybėmis.
Mokiniai, kuriems sunkiau išreikšti mintis žodžiais, gali sukurti šoki, skulptūras (ar pan.), atspindinčias Senojo Testamento įvykius

Pasiekimų vertinimas

Slenkstinis lygmuo: A2.1 Sudėlioja pagrindinius 3-8 Senojo Testamento įvykių laikotarpius iš eilės naudodamas iš anksto pačių paruoštas įvykių korteles su iliustracijomis ir įvardija 3-5 Biblijos veikėjus ir priskiria juos atitinkamam Biblijos įvykių laikotarpiui. B1.1; B3.1; B4.1 Labai abstrakčiai (geras, blogas ar pan.) įvardija Dievo savybes, tikėjimo svarbą, kai kurių Biblijos veikėjų pasirinkimus. B2.1 Iš kelių pateiktų pasirinkimų, sieja žodį Gelbėtojas su Jėzaus asmeniu.

Patenkinamas lygmuo: A2.2 Sudėlioja pagrindinius 3-8 Senojo Testamento įvykių laikotarpius iš eilės naudodamas iš anksto pačių paruoštas įvykių korteles su iliustracijomis ir įvardija 3-5 Biblijos veikėjus ir priskiria juos atitinkamam Biblijos įvykių laikotarpiui. B1.2; B3.2; B4.2 Apibūdindamas pagrindinius ST įvykius, veikėjus, su pagalba gali įvardinti bent 1-2 įvykius, kuriuose pasireiškė Dievo meilė ir teisingumas, paaiškina, kaip tikėjimas padėjo vienam ar keliems Biblijos veikėjams nugalėti sunkumus. B2.2 Su pagalba paaiškina, kodėl žmonėms reikalingas Gelbėtojas.

Pagrindinis lygmuo: A2.3 Savarankiškai įvardija pagrindinius 8-9 Senojo Testamento įvykių laikotarpius. Kiekvieną laikotarpį susieja su 1-2 Biblijos veikėjais ar įvykiais, glaustai juos apibūdina. B1.3; B3.3; B4.3 Apibūdindamas pagrindinius ST įvykius, veikėjus, paaiškina kuriuose Biblijos įvykiuose ir kaip pasireiškė Dievo meilė ir teisingumas, paaiškina, kaip tikėjimas padėjo vienam ar keliems Biblijos veikėjams nugalėti sunkumus. B2.3 Pristatydamas Biblijos įvykių laikotarpius, paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas.

Aukštesnysis lygmuo: A2.4 Savarankiškai įvardija pagrindinius 9 Senojo Testamento įvykių laikotarpius. Kiekvieną laikotarpį susieja su 2 ar daugiau Biblijos veikėjais ir įvykiais, komentuoja jų tarpusavio sąsajas. B1.4; B3.4; B4.4 Apibūdindamas pagrindinius ST įvykius, veikėjus, paaiškina kuriuose Biblijos įvykiuose ir kaip pasireiškė Dievo meilė ir teisingumas, paaiškina, kaip tikėjimas padėjo vienam ar keliems Biblijos veikėjams nugalėti sunkumus, atranda sąsajų su šiuolaikiniu gyvenimu. B2.4 Pristatydamas Biblijos įvykių laikotarpius, įtikinamai paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas, įvardija išgelbėjimo poreikį šiuolaikinėje visuomenėje.

9.4. 7–8 klasės

7-8 klasės

Pasiekimų sritis (-ys):

A1. Pagrindžia Biblijos autoritetą

B1. Apmąsto Trivienio Dievo apreiškimą Šventajame Rašte.

B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją..

B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.

B4. Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia.

C1. Apibrėžia Bažnyčios prigimtį, ženklus, tikslus ir istoriją.

D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su Dievu.

D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su savimi ir artimu.

E1. Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbą/tausojančią santykį su kūrinija.

Pasiekimas (-ai):

A1.3 Analizuoja galimybę Biblijos pagrindu formuoti vertybių sistemą.

B1.3 Analizuodami trivienio Dievo apsiareiškimą ir Trejybės asmenų santykį, atpažįsta bendrystės poreikio ištakas.

B2.3 Apibrėžia Jėzaus Kristaus misiją.

B3.3 Svarsto Dievo kvietimą dalyvauti Atpirkimo darbe. Stengiasi atsiliiepti į Dievo kvietimą, ieškant savo pašaukimo.

B4.3 Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką.

C1.3 Paaškina Evangelikų reformatų bažnyčios sakramentų reikšmę.

D1.3 Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus. Įvardija dvasinio gyvenimo trukdžius.

D2.3 Analizuoja pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Palygina tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus.

E1.3 Generuoja idėjas apie tai, kaip gali prisidėti prie visuomenės gerovės, darnios ekologinės aplinkos kūrimo

Pastaba: Žemiau pateiktoje lentelėje siekta atskleisti tik B4 pasiekimų sritį, kaip pagrindinę. Kitos paminėtos sritys atsiskleidžia kaip įvairių veiklų sudedamoji dalis.

TEMA: Krikščioniškų bažnyčių įvairovė (rekomenduojamos 4-8 val.)

Krikščionybės medis. Kas vienija visus krikščionis. Išpažinimų reikšmė krikščionybėje. Apaštališkojo išpažinimo parašymo aplinkybės. Pagrinidniai Bažnyčios istorijos etapai. Esminiuose dalykuose - vienybė, antraeliuose – laisvė, visuose - meilė. Krikštas ir krikščionių vienybė.

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
B4.1 Su pagalba išvardija kelias skirtingas krikščionių konfesijas ir didžiausias pasaulio religijas.	Tiriamasis darbas „Tiesos, kurios vienija visus krikščionių bažnyčias“.	Pažinimo kompetencija. Analizuoja pateiktas ištraukas iš Šventojo Rašto, Apaštališkąjį išpažinimą ir Heidelbergo katekizmą, išsako savo pastebėjimus.
B4.2 Įvardija pagrindines krikščioniškas konfesijas ir didžiausias pasaulio religijas, jas klasifikuoja.	Projektinis darbas „Krikščionybės medis“. Filmo „Amišų malonė“ peržiūra ir aptarimas.	Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Pilietiškumo kompetencija. Susipažindami su skirtingomis krikščioniškomis konfesijomis, mokosi suprasti galimus kitokius požiūrus į ne esminius krikščionybės aspektus, demonstruoti pagarbą kitokiai nuomonei.

B4.3 Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Identifikuoja didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja. B4.4 Komentuoja įvairių krikščioniškų konfesijų raišką. Pateikia didžiųjų pasaulio religijų sąsajas, jas komentuoja.	Integruotas projektinis darbas „Pagrindiniai krikščionių Bažnyčios istorijos etapai“. Projektinis darbas „Krikšto samprata mano bendruomenėje“. Apaštališkojo išpažinimo analizė. Projektinis darbas, ekskursija: „Bažnyčia, kurią aš lankau“ . Socialinis projektas „Tik iš jūsų meilės žmonės Kristų matys“.	Susipažinę su įvairių krikščioniškų bendruomenių indėliu į Lietuvos istoriją ir kultūrą, mokosi pagarbaus santykio įvairių bažnyčių atžvilgiu. Kūrybiškumo kompetencija. Ieško informacijos apie įvairias krikščionių bažnyčias, pasitelkdami įvairius būdus (pvz., interviu, pokalbis ar pan.). Dirbdami grupėmis generuoja kūrybines idėjas apie informacijos pateikimą. Kultūrinė kompetencija. Ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas naujai įgytomis žiniomis apie įvairias krikščionių konfesijas, kultūrinės tradicijas. Komunikavimo kompetencija. Kuria pranešimus apie savo Bažnyčios istoriją, savo ar kitą bendruomenę. Išsako savo samprotavimus apie peržiūrėtą filmą. Pateikia savo nuomonę apie krikščionybės ir kultūros santykį, išklauso kitų nuomones. Skaitmeninė kompetencija. Naudojasi ir analizuoja skaitmeninį turinį apie krikščioniškas bendruomenes. Kuria ir pristato projektus, pasirinkę tinkamiausias technologines priemones.
Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose		
Plakatas „Krikščionybės medis“ http://lkb.lt/lkb/baia-mainmenu-34/384-gm?format=pdf Filmas „Amišų malonė“. Straipsniai apie krikštą: https://www.ref.lt/doktrina/640-krikstas-panoraminiis-vaizdas-nebaigtas Dalyvavimas renginiuose arba jų stebėjimas (Pvz., „Krikščionių vienybės savaitės“ renginiai). Ekskursijos po skirtingas krikščionių bažnyčias.		
Tarpdalykiniai ryšiai		
Lietuvių kalba (tekstų analizė, pranešimų kūrimas ir pateikimas)] Istorija (ankstyvoji krikščionybė, Bažnyčios istorija) Etika (pagarba kitoniškumui) Muzika (bažnytinės muzikos įvairovė)		

Dailė (tikėjimo ir kultūros santykis; projektas „Krikščionybės medis“)			
Pasiūlymai įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams			
Pasiiekimų vertinimas			
Slenkstinis lygmuo: B4.1 Išvardija bent 2 skirtingas krikščioniškas konfesijas. Įvardija bent vieną, visiems krikščionims bendrą tikėjimo doktriną. Patenkinamas lygmuo: B4.2 Išvardija 3-4 skirtingas krikščioniškas konfesijas ir jas schematiškai pavaizduoja nubraižydamas krikščionybės medį. Įvardija bent dvi, visiems krikščionims bendras tikėjimo doktrinas. Pagrindinis lygmuo: B4.3 Išvardija 5-6 skirtingas krikščioniškas konfesijas, jas pavaizduoja krikščionybės medyje, bendrais bruožais gali paaiškinti, kada ir kodėl susiformavo įvairios krikščionybės šakos. Paaiškina, kokios pamatinės tiesos jungia visas krikščioniškas konfesijas. Aukštesnysis lygmuo: B4.4 Išvardija daugiau nei 6 krikščioniškas konfesijas, jas pavaizduoja krikščionybės medyje. Komentuoja kada ir kokiomis aplinkybėmis susiformavo skirtingos krikščionybės šakos. Geba išvelgti ar išsiaiškinti šiuolaikinių bažnyčių ištakas ir sąsajas su senesnėmis krikščioniškomis konfesijomis.			
Pasiiekimų lygių iliustracija – mokinių darbų pavyzdžiai			
Slenkstinis lygmuo	Patenkinamas lygmuo	Pagrindinis lygmuo	Aukštesnysis lygmuo

9.5. 9-10 ir I-II gimnazijos klasės

9-10 ir I-II gimnazijos klasės
Pasiiekimų sritis (-ys):   B2. Analizuoja atperkančiąją Jėzaus misiją.   B3. Atpažįsta žmogaus prigimties orumą ir trapumą.   D1. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su Dievu.   D2. Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su savimi ir artimu.   E1. Ugdomi socialinę, pilietinę atsakomybę bei pagarbų/tausojantį santykį su kūriniu.   Pasiiekimas (-ai):   B2.3 Analizuoja pateiktas nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente ir sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Išvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.   B3.3 Analizuoja asmens pamatinius poreikius, remiantis Šventojo Rašto požiūriu ir ieško būdų išspręsti problemas.   D1.3 Analizuoja ir praktuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus.

D2.3 Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.

E1.3 Tyrinėja kaip socialinė, pilietinė misija yra apibrėžiama Senajame ir Naujajame Testamente. Dalyvauja savanoriškoje veikloje.

TEMA: Jėzus išpildo Senojo Testamento pranašystes (rekomenduojamos 2-3 val.)

Analizuoja ir paaiškina Senojo Testamento pranašystes apie Jėzaus Kristaus atėjimą ir jas susieja su konkrečiais Jėzaus gyvenimo įvykiais ir žodžiais

Pasiekimų lygiai	Rekomenduojamos veiklos	Kompetencijų ugdymas
B2.1 Su pagalba atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente, išvardija pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus. B2.2 Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente, išvardija pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus. B2.3 Analizuoja pateiktas nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente ir sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Įžvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas. B2.4 Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų skaitydamas Senąjį Testamentą, sieja su Jėzaus Kristaus gyvenimu ir misija. Įžvelgia, supranta ir komentuoja savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.	Prisiminti Senojo Testamento įvykių laiko juosta, iš sudėliojant sumaišytus įvykių pavadinimus/veikėjų vardus. Biblijos studijų lapai su užrašytomis Senojo Testamento pranašystėmis apie Mesiją ir Naujojo Testamento ištraukomis, kuriose galime įžvelgti šių pranašysčių išsipildymą. Darbas grupėse, tyrinėjant pateiktas ištraukas iš Biblijos. Asmeninės refleksijos lapai su užduotimis, kviečiančiomis asmeniškai apmąstyti tyrinėtą ištrauką iš Šventojo Rašto ir pasverti savo santykį su atrastomis tiesomis ir Jėzaus asmeniu. Reflektyvus Izaijo 53 skyriaus skaitymas ir studijavimas. Tiriamasis darbas/socialinis projektas-apklausa „Jėzus – legenda, pamišėlis, melagis, Dievas?“	Pažinimo kompetencija. Suvokia, ką reiškia terminas <i>pranašystė</i> bibliiniame kontekste. Skaito ir analizuoja ST ir NT tekstus apie Jėzaus gyvenimą, integruodami anksčiau įgytas žinias apie ST ir NT įvykius ir veikėjus. Kelia klausimus apie pranašysčių patikimumą ir ieško logiškų atsakymų. Kūrybiškumo kompetencija. Apsvarsto apklausos įgyvendinimo galimybes, argumentuotai, atsižvelgiant į kontekstą, parenka informacijos rinkimo strategijas, numato alternatyvas. Pilietiškumo kompetencija. Įsitikindamas Jėzaus asmens dieviškumu ir istoriškumu ir įsisąmonindamas savo krikščionišką tapatybę, suvokia, jog jis, kaip pilietis turi galios pakeisti jį supančią aplinką. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Analizuoja savo ir kitų požiūrių panašumus ir skirtumus. Vykdydami apklausą naudojasi pokalbio užmezgimo, palaikymo įgūdžiais, analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę ir neigiamą poveikį, išlieka objektyvus, argumentuoja savo nuomonę. Komunikavimo kompetencija. Analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina apklaustų žmonių išsakytas nuomones apie Jėzų. Pritaiko komunikavimo būdus su skirtingais žmonėmis. Išreiškia savo mintis ir įspūdžius klasėje. Skaitmeninė kompetencija. Pasirenka tinkamiausias technologines priemones, padedančias, ieškoti informacijos apie Jėzaus asmens istoriškumą, organizuoti apklausą ir pan.

Informaciniai šaltiniai ir galimybės ugdyti kitose aplinkose
https://www.lksb.lt/lt/straipsnis/viespats-melagis-ar-pamiselis-kristaus-kancia-vii https://www.bernardinai.lt/dievas-ar-beprotis/ https://www.kiekvienamstudentui.lt/a/tikejimas.html https://youtu.be/P2uF3ffGonU
Socialinis projektas-apklausa „Kas jums yra Jėzus“ galėtų vykti miesto centre, parke.
Tarpdalykiniai ryšiai
Lietuvių kalba – Biblijos tekstų skaitymas, analizė, interpretavimas. Apklauso kūrimas. Asmeninės refleksijos užrašymas.   Istorija – istorinio biblinio konteksto suvokimas. Jėzaus amžininkų istorikų dokumentai.   Informacinės technologijos – informacijos paieška, apklauso kūrimo galimybės.   Muzika – galimybė analizuoti, kaip Jėzaus dieviškumas, paranašysčių apie Jėzų fragmentai atsispindi klasikinėse ir šiuolaikinėse krikščionių giesmėse.
Pasiūlymai įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams
Apklauso organizavimas galėtų būti skiriamas mokiniams, kurie mokosi pagrindinius ir aukštesniojo lygiu.
Pasiekimų vertinimas
Slenkstinis lygmuo: B2.1 Pažymi bent 1-2 teisingas nuorodas į Jėzų pateiktose ST ištraukose, su pagalba iš eilės sudėlioja pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus.   Patenkinamas lygmuo: B2.2 Pažymi bent 3-4 teisingas nuorodas į Jėzų pateiktose ST ištraukose, iš eilės sudėlioja pagrindinius Atpirkimo istorijos etapus.   Pagrindinis lygmuo: B2.3 Analizuodamas ištraukas iš ST ir NT apie Jėzų, įžvelgia jų sąsajas. Refleksijos lapuose konkrečiai išsako savo nuomonę ir santykį su nagrinėtomis ištraukomis.   D2.3 Atlikdamas socialinį projektą-apklausa, rodo pagarbą kalbinamiems asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.   Aukštesnysis lygmuo: B2.4 Analizuodamas ištraukas iš ST ir NT apie Jėzų, įžvelgia jų sąsajas ne tik tiesiogiai suprantamose vietose, bet ir užuominose. Refleksijos lapuose konkrečiai išsako savo nuomonę ir santykį su nagrinėtomis ištraukomis. D2.3 Atlikdamas socialinį projektą-apklausa, rodo pagarbą kalbinamiems asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių, kviečia diskutuoti, aiškiai ir pagarbiai išsako savo nuomonę.